

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 gld. na leto.

Letnik VII. V Ljubljani, novembra 1890. 11. zvezek.

Praznik vseh Svetnikov.

Svetniki v nebesih — kakó so živeli na zemlji?

Veselite se in radujte, ker obilno
plačilo vas čaka v nebesih!

Mat. 5, 12.

Kakor se vzradosti srce samotnega popotnika, ter mu veselja solza v očesu zaigra, ko ugleda po trudapolnem potu zopet mili svoj domači kraj, kjer mu prebivajo dragi sorodniki, ljubi prijatelji, stari znanci; — kakor se z upanjem, tolažbo in veseljem napolni srce mornarja, ko se bliža varnemu pristanišču potem, ko je v vihnem morju prebil marsikatero bitko uro ter gledal že v obličje blede smrti; — kakor se z novim pogumom napolni srce junaškega vojaka, ko se po krvavem boju zoper ljutega sovražnika zmagonosno vrača z bojnega polja v mirno šotorišče: tako predragi! polniti mora današnji dan tudi naša srca radost, upanje, tolažba, pogum, ne sicer kakor da že gledamo svojo domovino, da se že bližamo varnemu pristanišču, da smo že slavno premagali svoje sovražnike, marveč zato, ker danes vidimo toliko tisoč in tisoč svojih bratov in sester, kateri so že dosegli svoj namen. Popotnik si na zemlji, o kristijan! nebesa so tvoja prava domovina. Mornar si, o kristijan! od razburjenih valov po življenja morju semtertje metan, nebesa so tvoje varno pristanišče, kjer ne buči noben vihar, kjer vlada večni mir. Vojak Kristusov si, o kristijan! hud boj ti je biti na zemlji zoper trojnega sovražnika, ožidljivost mesa, zapeljivost sveta, hudobnega duha; po srečno dovršenem boju te čaka v nebesih krona večnega zveličanja! — Kaj

je ta solzna dolina primerjana nebeški radosti? Kaj je posvetna sreča, kaj vse zemsko bogastvo, kaj vsa človeška čast in slava, ako vse to primerjamo neskončni sreči, neizmernemu bogastvu, neizrekljivi slavi nebeščanov? *Veselite se in radujte, ker obilno plačilo vas čaka v nebesih!* opominja nas Zveličar. Kdo ne bi torej želel priti v ta presrečni kraj, gledati Boga in v njem uživati vso večnost neizrekljivo radost? Pa katera pot, o kristijan! te pripelje v ta kraj? Ista pot, po kateri so hodili tvoji predniki, svetniki in svetnice! In kakšna je ta pot? Stopi danes v duhu v sveta nebesa, oglej si in premisli veliko srečo nebeščanov, od njih boš tudi zvedel, kakó so oni dosegli toliko čast in slavo. V imenu Jezusa in Marije, v čast vseh zveličanih duhov!

1. Stopimo v to velikansko dvorano, nebeška svitloba nas obseja, rajska lepota nas obdaja, prekrasno petje zveličanih duhov nam doní na uho, na njihovih obrazih žari neizrekljivo veselje. — Vprašajmo prvo vrsto teh presrečnih, kakó so si zaslužili to radost: Prijatelji, povejte nam, kako ste dospeli tu sem? — Mi smo živeli nekdanj — tako nam odgovarjajo — na isti zemlji, kjer živite vi še zdaj. Bili smo veliki reveži, od vseh zapuščeni, zaničevani. Naše stanovanje so bile borne hišice, kjer nam je mnogokrat manjkalo najpotrebnejših reči, trpeli smo čestokrat lakot in mraz. Hodili smo prosit pomoči v hiše premožnih ljudi, toda neredkokrat so nas z grda odpodili, malo ali nič nam pomagali; še v poslednji bolezni in ob smrtni uri se nas je malokdo usmilil. Vendar pa smo vso to revščino iz ljubezni do Boga voljno prenašali, nikogar nismo sovražili, ne zavidali; če nas je kdo zaničeval, ga nismo kleli, marveč smo zanj molili; tolažbo iskali in našli smo v molitvi in v zaupanju, da nam bo pravični Bog vse to enkrat obilno povrnil. In glejte, zdaj uživamo bogastvo, ki daleč presega vso našo revščino na zemlji, uživamo veselje, ki nam je stoterno plačilo za vso žalost na svetu!

O blagor vam, da ste si zaslužili z revščino toliko bogastvo, z bridkostjo toliko radost!

2. Kaj pa vi, prijatelji nebeščani? na vaših obrazih odseva neka posebna miloba in radost, kakó ste prišli vi v ta sveti mir? — Tudi mi smo živeli nekdanj v solzni dolini, na zemlji; veliko nam je bilo tam trpeti, ker so nas hudobni jeziki obrekovali, vse hudo zoper nas govorili, nas preklinjali; dobrote, katere smo jim skazovali, so nam vračali z grdo nehvaležnostjo in škodoželjnostjo. Sosede smo imeli, ki so porabili vsako priliko, da bi nas jezili. Mi pa smo se

vedno spominjali besed Jezusa Kristusa: *Učite se od mene, ker sem krotek in ponižnega srca!* vse krivice smo voljno potrpeali, molčali smo in za svoje sovražnike molili, Bogu smo tožili svoje nadloge, od njega pričakovali povračila. In zato občutimo sedaj toliko radost, uživamo ta sveti mir, katerega nam nobena stvar več ne more kaliti.

O blagor vam, ker ste bili krotki in ponižni, in sedaj so nebesa vaša lastnina!

3. Od kod pa vi, presrečni nebeščani, od kod ste prišli v to veselje? — Na revni zemlji smo nekdaj živeli, bila je za nas res prava solzna dolina. Nesreča za nesrečo nas je obiskovala, nemila smrt zagrebla nam naše drage v prezgodnji grob, ostali smo zapuščene sirote; boleznj so nas trpinčile malone celo življenje. Žalovali smo in jokali, ker zraven telesnih bolečin trpeli smo mnogo tudi na duši vsakovrstnih bridkosti, katere so nam pripravljali hudobni ljudje. Prosili smo Boga, naj nas reši te tuge, pa njegova neskončna pravičnost je hotela, da že na svetu delamo pokoro za svoje pregreške. Zato smo voljno trpeli misleč, saj se bo ta žalost enkrat premenila v veliko veselje. In zdaj so spolnjene naše goreče želje.

O blagor vam, ker ste bili žalostni in ste zdaj zato neskončno oveseljeni!

4. Od kod pa vi, blaženi duhovi? S čim ste si zaslužili toliko srečo? — Prišli smo z one zemlje, kjer, pravite, da pravice več najti ni. Res je, da na zemlji popolne pravice ni, a vendar smo mi tam pravično živeli: dajali smo Bogu, kar je božjega, ljudem, kar je njihovega; Boga smo ljubili nad vse, bližnjega kakor sami sebe; splovali smo vestno zapovedi božje in cerkvene, pa tudi človeške, posvetne, smo spoštovali, ako niso nasprotovale volji božji; čas svojega bivanja na zemlji smo vestno porabili v čast božjo, v zveličanje svoje in duše svojega bližnjega. Vedóč, da je duša prva in mnogo imenitniša od telesa, skrbeli smo najprvo zato, da ni škode trpela naša duša ali duša našega bližnjega; skrbeli pa tudi za telo, kolikor je bilo treba, a vselej tako, da smo krotili napačno poželjivost, ter da je bilo telo vedno pokorno duši, katero je Bog postavil, da gospóduje nad telesom. Povsod in vedno smo iskali po zapovedi Zveličarjevi najprej kraljestvo božje in njegovo pravico, zato pa smo tudi oboje dosegli.

O blagor vam, ker ste bili pravice lačni in žejni, ker ste sedaj nasiteni!

5. Kristijan, pustiva te presrečne pravične, ter pojdiva naprej po neizmernem nebeškem prostoru. Tam vidimo zopet veliko trumo

nebeščanov v rajski svitlobi polne radosti. Povejte nam, prijatelji! kakó ste prišli sem v ta presrečni kraj? ste si mar tudi vi z velikim trpljenjem zaslužili to veselje? — Trpeli smo, je res, kakor mora vsak človek na svetu več ali manj trpeti, ako hoče priti v nebesa; zakaj *kraljestvo nebeško sila trpi*. Vendar pa nismo trpeli pomanjkanja časnega premoženja, ker tega nam je radodarna roka božja dovolj podelila; toda mi smo rabili svoje premoženje za-se, kolikor je bilo potrebno, z ostalim smo podpirali reveže in zapuščene sirote; vedeli smo namreč, da *kdor usmiljenje skaže, usmiljenje najde*, zato nismo zapirali svojih zakladov v železne omare, ne nanje navezovali svojega sreca, ker naš pravi zaklad je bil v nebesih, tam tudi želje našega srca po besedah Kristusovih: *kjer je vaš zaklad, tam je tudi vaše srce*. Tako smo si po usmiljenosti nebesa kupili.

O blagor vam, ker ste bili usmiljeni in ste usmiljenje našli!

6. Zdaj pa dobro pazi, o kristijan, ker prideva do neke posebno odlikovane vrste nebeških prebivalcev; oblečeni so v bela oblačila, prekrasni venci jim zaljšajo glave, prepevajo najlepše pesmi, stojé prav blizu Jezusa ter hodijo za njim, kamorkoli gre. Kdo ste vi, prijatelji, kakó ste dospeli v toliko slavo in radost? — Mi smo tisti presrečni, ki smo neomadežano ohranili krstno nedolžnost, ki nismo z grdim grehom oskrnili svojega srca. Mnogi izmed nas so umrli kmalu po sv. krstu kot nedolžni otročiči, ki niso skusili težkega boja z meseno poželjivostjo. Veliko nas pa je moralo biti hud boj zoper hudobnega duha, zapeljivi svet in pregrešno poželjivost, včasih nam je bilo že obupati nad zmago — mrtvičili smo svoje telo, ostro se postili, po noči le malo na trdem ležišču počivali, neprestano molili in Marijo pomoči prosili; ogibali smo se varno vseh krajev, kjer je pretila nevarnost nedolžnosti, posvetnih veselie in plesov, kjer ni bilo sramožljivosti; na telesno lepoto nismo gledali, ker le prehitro mine, toliko više pa smo cenili dušno lepoto; nismo se gizdavo in dragoceno oblačili, ne lepšali umrljivega telesa, toliko več pa smo skrbeli za obleko nedolžnosti in milosti božje, da je nismo zamazali ali zapravili; premišljevali smo trpljenje Jezusovo, pogostoma vredno prejekali najsvetejši Zakrament. Tako smo se ves čas srečno bojevali, slednjič slavno zmagali, nedolžnost ohranili ter prejeli krono življenja, ki nam obilno povrača ves trud v trdem boju.

O blagor vam, ker ste bili čistega srca in sedaj Boga gledate!

7. Kaj pa vi, prijatelji božji, ki vam sije tako rajski mir in veselje z obraza? — Tudi mi smo živeli nekdanj tam doli na zemlji, kjer ni lahko najti pravega miru in pokoja, kjer je veden prepir in

boj, kjer bi sosed soseda rad v žlici vode utopil, kjer hudobneži gospodarijo in delajo vneboupijoče krivice, kjer se celo o ponočnih urah, katere je vsemogočni Stvarnik odmenil mirnemu počitku, razlega bogokletno in pohujševalno upitje. Tudi mi smo imeli tam dokaj pretrpeti: krivo so nas tožili, škodo nam delali, z besedami zbadali; mi pa smo vse iz srca odpustili, kolikor mogoče mirno potrneli, ako je le bilo treba, z lepo besedo opominjali, da se je napravil mir med nami in drugimi, zlasti pa smo brzdali svoj jezik, da ni vsled praznih besed nastal prepir. Skrbeli smo pa še posebno za svoj dušni mir, dobro vedoč, da človek, ki ima po grehu vznemirjeno srce, tudi z drugimi ljudmi ne more lahko v miru živeti. In zato, glejte, smo sedaj tako srečni, našega miru nam nikdo več ne more vzeti, ne kaliti, tu živimo vsi v najlepši zložnosti in ljubezni.

O blagor vam, ker ste bili mirni in ste sedaj imenovani božji otroci!

8. Kristijan, še poslednje vrste nebeščanov vprašajva, kakó so si oni zaslužili toliko srečo. Odkod, prijatelji božji, ste dospeli v toliko slavo? Kaj pomenijo lepe palme v vaših rokah, ste bili mar kralji na zemlji, da vam še sedaj dičijo glave svitle krone? — Nismo bili posvetni kralji, ne! marveč so nas vsi zaničevali zato, ker smo častili Jezusa Kristusa kot pravega Boga; njegovo vero smo neustraheno oznanovali in branili, zato so nas preganjali, v temne ječe zapirali, na vse mogoče načine trpinčili, kuhali, pekli, žgali in sekali, divjim zverinam metali, ob glavo devali, na križe pribijali, neusmiljeno trpinčili, dokler smo v strašnih bolečinah izdihnili svoje duše. Telesno življenje so nam vzeli, naše duše pa niso mogli umoriti, naše vere v Jezusa Kristusa niso omajali, ostali smo zvesti do konca. Vendar pa se nismo nad svojimi trinogi jezili, marveč smo za nje molili, in marsikdo izmed njih se zdaj veseli v nebesih, ker je bil po naši priprošnji rešen pekla. — Blizu nas prebivajo tudi tisti, ki sicer niso darovali svojega življenja za Jezusa Kristusa, so pa v svojem življenju pretrpeli zavoljo svoje vere in pobožnosti mnogo zasmehovanja od hudobnežev; zato pa uživamo sedaj večni mir in neskončno radost.

O blagor vam, ker ste zavoljo pravice preganjanje trpeli in sedaj je vaše nebeško kraljestvo z vso svojo nevenljivo slavo!

9. Prišli smo do zadnje vrste. Zakaj pa vi, o presrečni nebeščani, vedno opevate neskončno usmiljenost božjo ter hvalite Marijo, Kraljico nebeško, ker je pribežališče grešnikov? — Prijatelji! — odgovarjajo nam — tudi mi smo živeli nekdaj tam doli na zemlji, ki

je polna hudobije in greha; bili smo krščeni, pa krstne obljube nismo držali, sprejeli smo sv. vero, po njenih naukih nismo živeli, dobili smo milost božjo, z grehom smo jo zapravili. — Kako ste pa prišli vendar v ta presrečni kraj, kamor nikdo brez milosti božje priti ne more? — Po neskončnem usmiljenju božjem in priprošnji Marije, ki je nam izprosila odpuščanje grehov in milost resnične pokore. Zato neprestano slavimo neskončno usmiljenost božjo in Marije, ki je nas otela iz rôk hudobnemu duhu in peklenskemu žrelu. Mi smo sicer veliko grešili, pa smo tudi resnično pokoro delali za grehe; objokovali smo jih na svetu, za nje trpeli v vicah, tako smo dospeli v ta presrečni kraj. Kdorkoli je zgubil po grehu krstno nedolžnost, more priti sem le po potu resnične pokore in po priprošnji Marijini. O blagor nam, da smo še o pravem času spoznali svoj greh ter poslušali opominjajoči glas vesti, da smo z ojstro pokoro potolažili jezo božjo, da smo goreče častili Marijo, ker vse to nam je sedaj obilno, stoterno povrneno!

O blagor vam, ker ste pokoro delali za greh in po milosti božji dosegli večno življenje!

Kaj praviš na to, o kristijan? Ni mar lepo in prijetno sprehajati se po nebeških prostorih, občevati z nebeškimi prebivalci! Kako prazen je ta svet, kako pusto to življenje, kako lahke so težave, kako prijetno trpljenje, kako sladke britkosti tega življenja, kako dobra je pokora za grehe, ako se ozremo v sveto nebo ter premišljujemo neskončno plačilo, katero uživajo prebivalci nebeškega raja za vse, kar so na tem svetu dobrega storili, kar so zavoljo Boga voljno pretrpeli! *Veselite se in radujte, ker vaše plačilo je obilno v nebesih!* — O zares! lepo in prijetno je tam nad oblaki, tako lepo in prijetno, da nikjer tako, kakor v nebesih! Toda mi, kristijanje predragi! mi nismo še zreli za te prelepe prostore, za društvo teh presrečnih prebivalcev nebeških; moramo pred še otresti zemlje prah, moramo svoje življenje vravnati po osmerih zveličanskih čednostih, katere je Jezus Kristus učil, moramo delati resnično pokoro za vse storjene grehe, moramo goreče častiti Marijo, ki se ne imenuje zastonj vrata nebeška, kratko rečeno, moramo živeti po zgledu svetnikov in svetnic božjih; potem smemo upati, da bomo po milosti božji tudi enkrat dospeli v ta presrečni kraj, kjer ni več žalosti in bridkosti, kjer vlada sveti mir in se vživa neskončno veselje, kjer bomo v družbi nebeških duhov častili Marijo, Kraljico nebes, slavo prepevali Jezusu Kristusu, svojemu Zveličarju, iz obličja v obličje gledali trojedinega Boga na vekov veke. Amen.

Ivan Slavec.

Zahvalna nedelja.

I. Najlepša zahvala: greha se varovati.

Deklica je vstala. In ta sloves je šel po vsej tisti deželi. Mat. 9, 26.

Veličastna je dogodba današnjega sv. evangelija — obujenje mrtve deklice. Milijone in milijone ljudi jo je že zvesto in strmeč poslušalo, kakor ste jo vi poslušali danes in že tolikrat v svojem življenju. Veliko čudežev je Jezus storil v življenju, a tolikega vtisa ni imel nobeden, kakor oni trije, ko je celó mrtve obudil k življenju. Zato je pristavljeno ob koncu današnjega evangelija: *In ta sloves je šel po vsej tisti deželi.*

Odkritosrčno vam povem, da tudi moje srce je večkrat čutilo zlasti ob pripovedovanji tega čudeža veličastnost in mogočnost Jezusovo. Vendar se vam drznem danes naravnost reči, da — če si reč prav ogledamo — to ni nič posebnega, obujenje Jajrove hčerke je le kaj prav majhnega, ako se primerja drugim veličastnim delom božje vseomogočnosti in brezštevlnim dobrotam božjim. Ali je mar vseomogočnosti božji težje mriča k življenju obuditi, kakor pa zdravega človeka pri zdravju ohraniti? Da, mi vsi smo čudež božje vseomogočnosti, neskončne božje dobrotljivosti. Le en trenutek bi ne obstali, ko bi Bog odtegnil svojo predobrotljivo očetovsko roko. In če le kdaj, imamo posebno danes priliko na to misliti, ko nas sv. cerkev še posebej opominja, naj se spominjamo božjih dobrot, katere smo sprejemali v preteklem letu ter ves čas svojega življenja. Po Gospodovi vseomogočni besedi smo bili raznih nevarnosti oteči, in na polju in po vinogradih imamo večji in boljši pridelek, kakor je bilo ob nekem času pričakovati, torej tudi danes s posebnim veseljem zahvalni praznik obhajamo, dajemo očitno hvalo Gospodu Bogu, da nas je zopet letos preskrbel s potrebnim živežem. Zakaj nas je Bog letos s tako milostljivim očesom pogledal in nam zopet rodovitno letino dodelil? Ne zavolj našega zasluženja, zakaj nekateri ga še zmiraj žalijo, ampak zato, da bi nas podprl v veri, potrdil v zaupanji in ogrel v ljubezni, da bi ga odsihdob bolj ljubili in se varovali s katerim grehom ga žaliti. Spomin božjih dobrot je najmočnejši priganjik k božji ljubezni in najtehtniša bramba zoper vse grehe. Premislimo danes dobre, katere smo že od Boga prejeli, katere od Boga vedno prejemo in katere za pri-

hodnje od njega pričakujemo, da se bomo raje greha varovali, in z ljubeznijo povračevali božjo ljubezen do nas.

I. Spomin božjih dobrot, ki smo jih že od Boga prejeli, je najtehtnša bramba zoper greh. Znan vam je odgovor, s katerim je egiptovski Jožef Putifarkino zapeljevanje odbil, pa nam tudi vsak čas posnemljiv: *Glej, je dejal, moj Gospod mi je vse izročil, tako da ne vé, kaj ima v svoji hiši . . .* Kako bi tedaj mogel tako nehvaležen biti, in *grešiti zoper svojega Boga?* (II. Moz. 39, 8.) Tako je govoril, in ker je s tem zapeljivko osramotil in svojemu Bogu zvestobo ohranil, nam je pokazal, koliko moč ima spomin božjih dobrot, človeka greha obvarovati.

Dobrote, katerih smo že toliko od Boga prejeli, morajo tudi v nas enake misli obuditi. Povzdignite svoje oči k nebu, obrnite jih na zemljo, ozrite se okoli sebe in povejte mi, ali nad sabo, pod sabo in poleg sebe — kaj družega ugledate, kakor dobrotljiva božja dela? Zavolj nas sveti in greje solnce; zavolj nas rosi dež in napaja suho zemljo; zavolj nas razsvetljuje luna temno noč in zvezde blesketajo. Zavolj nas rodi zemlja mnogotere trave, zelišča, trtja in drevesa, — zavolj nas ima toliko žival na sebi, v vodi in v zraku, ki nam dajo živež in obleko. Iz kakšnega namena nam daje Bog vse te dobrote? Iz nobenega družega, kakor da bi ga ljubili, ker tudi on nas ljubi; da bi se ničesa bolj ne bali, kakor njega razžaliti; da bi v skušnjavi v greh se zagrozili, kakor egiptovski Jožef, in rekli: *Kako bi mogel toliko hudobijo storiti in zoper svojega Boga grešiti?* Bog me je posebno letos z velikimi dobrotami obsul, in kar imam in kar sem, sem prejel od očetovske božje roke, kako bi mi bilo mogoče, se zoper njega spuntati, in njega, svojega največjega dobrotnika, s kakim grehom razžaliti?

Nečloveško srce ima, kateri prejete dobrote povračuje z nehvaležnostjo, in kar Boga zadene, z grehom. Neumna žival, naj je še tako divja, pozabi svoje divjosti in vé hvalo tistemu, kateri jej kaj dobrega stori, jo, postavim, redí ali reši iz smrtne nevarnosti. Koliko bolj je s pametjo obdarovani človek dolžan s hvaležnostjo dobrote povračevati. Pa oh! dostikrat neumna živina osramoti umnega človeka, kar hvaležnost zadene. *Ljudje*, se pritoži Job, *ravnajo predrzno z Bogom, dasi je njih hiše z dobrotami napolnil*. Nekateri Boga celó zapusté in ga zaničujejo, kakor bi mu ne bili ničesar dolžni. Nad takimi nehvaležniki se pritoži Bog po Izaiju (1, 2.) rekoč: *Poslušajte nebesa in zemlja vleci na uho, ker Gospod govori: Otroke sem*

vzredil in povikšal, in kdo bi verjel? *zaničevali so me!* Svojim otrokom sem iz velike ljubezni dobro storil, lačne sem nasitil, žejne napojil, vjete rešil, žalostne oveselil, pa namesto hvale sem bil zasmehovan in zasramovan.

Oh! da bi vendar dobrotljivi Bog ne imel priložnost, tudi nad nami se enako pritožiti; da bi tudi mi njegovih brezštevilnih dobrot ne obračali v njegovo razžaljenje; da bi jih obračali vselej k njegovi časti, v svojo in bližnjega potrebo, ne pa v napuh, potrato, samogoltnost in sladnost!

Ako je velika nehvaležnost, prejetih dobrot ne povračevati, je še večja nehvaležnost jih pozabiti; največja nehvaležnost pa je, dobrote z grehom in razžaljenjem dobrotnika povračati. Ako spomin božjih dobrot doslej ni imel moči, nas, kakor egiptovskega Jožefa, greha obvarovati, naj nas vsaj zanaprej greha ubrani in spodbode, storjene grehe kakor David objokovati, da, ker nismo Jožefa v svetosti, vsaj Davida v pokori posnemamo. *Poslušaj me, kralj!* je dejal Davidu prerok Natan v božjem imenu, *to govori Gospod, Izraelov Bog: Jaz sem te mazilil v kralja čez Izrael in jaz sem te rešil iz Savlove roke . . . Zakaj si zaničeval besedo Gospodovo, da si hudo storil pred mojimi očmi?* (II. Kralj 12, 7. id.) S temi besedami je bilo Davidovo sree kakor s strelo zadeto in ves skesan je zaupil: *Grešil sem zoper Gospoda!* To spoznanje je bilo s tolikanj globoko ponižnostjo in srčnim kesanjem skleneno, da mu je prerok ob enem odpuščanje greha oznanil, rekoč: *Gospod ti je greh odvezel in ne boš umrl*, kakor si zaslužil.

Tako tudi Bog danes k nam govori: Glej, iz nič sem te poklical, z dobrotami obdal; jaz te živim, oblačim in ohranim, ti mi pa le s nehvaležnostjo vračuješ. Ali nas ne bodo te božje besede in zlasti spomin letošnjih obilnih pridelkov omečile, z Davidom spoznati: *Gospod, grešili smo; pa kesamo se in poboljšanje obljubimo!*

II. Tudi spomin dobrot, katere sedaj - le prejemamo, je močna bramba zoper greh. Ni ga kraja, ni ga časa, da bi nam Bog svojih dobrot ne delil; tedaj ga tudi nikjer in nikoli žaliti ne smemo. Ako hočeš Boga pozabiti in žaliti, pojdi iz hiše, v kateri složno prebivaš, zakaj pravi ti: *Božja dobrota sem.* — Ako hočeš Boga žaliti, pojdi iz tega tempeljna, zakaj njegove tihe stene ti pravijo: *Božji dar sem, v njih ti je beseda večnega življenja oznanovana.* Ako hočeš Boga žaliti, ne bližaj se njivam, travnikom in vinogradom, ker vsi ti vpijejo: *Božja lastnina smo, na božje povelje ti dajemo jed in pijačo in kar ti je v telesni obstanek potrebnega.* Nikar ne stoj na trati, grešnik,

zakaj vsaka bilka, vsaka zél, vsako drevesce, vsak sad ti oznanuje dobroto našega Boga. — Ako hočeš grešiti, vrzi od sebe svoje premoženje, kar ga imaš, zakaj Bog ti ga je dal in ohranil. Ako se v temne loge in podzemeljske brloge zariješ, bo tudi tje božja dobrotljivost te spremila in ti ondi življenje ohranila, zakaj *v Bogu se gibljemo in smo*, brez Boga bi še en trenutek živeti ne mogli; ko bi nam Bog vsakdanjega živeža ne dajal, morali bi od gladu poginiti. Kako je tedaj mogoče, Boga, namesto za prejete dobrote zahvaliti, še z grehom žaliti, dobrote v božje razzaljenje obračati? Grda nehvaležnost bi bila, ko bi berač skledo jedi, ki mu jo dobrotnik iz usmiljenja podá, v obraz vrgel, pa še večja, najgrša nehvaležnost bi bila, ko bi od Boga letos prejete poljske in gorske pridelke v napuh, v požrešnost in pijanost, v igračnost, nečistost in razujzdanost obračali.

Ko so sv. Polikarpa nagovarjali Jezusa zatajiti, jim je pogumno odgovoril: Šestinosedeset let že svojemu Bogu služim, nikoli mi ni nič žalega, temveč veliko dobrega storil, torej mu hočem zvest ostati in raje umreti, kakor njega zatajiti! Kristijani! tudi nam je Bog ves čas našega življenja in tudi letos toliko dobrot skazal, in nam jih vsak dan skazuje, da jih prešteti ne moremo, ali nas ne bo to priganjalo vsakega greha se varovati in Boga iz vsega srca ljubiti?

III. Dokler živimo na zemlji, potrebujemo božje pomoči za dušo in telo. Dobrotljivost božja nikoli ne poteče, se vedno v nas izliva. Božja dobrotljivost nam je sad zemlje dala in ohranila, in upamo, da nas tudi za naprej ne bo pozabila. Komaj smo strn pospravili, smo je že zopet nekoliko zemlji izročili in vsejali, in prosimo Boga, da bi kalila, se ozelenila, ne potonila in ne pozebila in zopet za prihodnje leto kruha prinesla. Kakor pa v telesnih, tako tudi v duhovnih rečeh pomoči božje potrebujemo: da bi Boga prav spoznali, po njegovi volji živeli in se zveličali. *Brez mene*, pravi Jezus, *ne morete nič storiti*. Nič nimamo in nič ne moremo sami iz sebe, treba nam je Boga vsega prositi, kar za dušo in telo potrebujemo. Komur pa ta resnica k srcu gre, bo gotovo greh čez vse sovražil in nikoli tistega žalil, ki je edina podpora njegovega upanja. Grdo je tistega dobrotnika pozabiti, od katerega nobene dobrote več ne upamo. Dobrotnika pa, kateri nam vsak dan in vsako minuto dobrote deli, brez katerega celo živeti ne moremo, ne le pozabiti, temveč ga celo žaliti, je strašna hudobija. Kdo dá, da trava, žito, drevje, trstje raste in dozori? Kdo nam ohranjuje zdravje in utrjuje naše ude za delo?

Kdo nam daje vero, ki nas podpira, upanje ki nas krepča, ljubezen, ki nas vžiga? Kdo drugi, ko Bog. Kdor pa ob vsem tem spoznanji Boga z grehom žali, mu tako rekoč v obraz govori: „Gospod! ohrani svoje dari, jaz jih ne potrebujem,“ in zasluži, da mu jih Bog umakne. Še prav posebno pa mora grešnika strah preleteti, ako pomisli na neizmerno dobroto, katero mu je Bog na onem svetu obljubil, ako mu zvesto služi: večno srečo mu hoče nakloniti, pri sebi ga hoče imeti v nedopovedljivi slavi in sreči vekomaj, — ali more še njega žaliti, kateri mu toliko obeta!?

Vse dobrote, katere smo letos in ves čas svojega življenja od Boga prejeli, nam glasno pravijo: Nikar več ne grešite! Dobrote, ki jih sedaj prejemamo, vpijejo v nas: Nikar več ne grešite. Nikar več ne grešite! Tako vpijejo k nam dobrote, ki jih posihmal od božje dobrotljive roke pričakujemo. Poslušajmo tedaj ta glas, nikar več ne grešimo in za storjene grehe se spokorimo. Ne več grešiti, temveč po potu božjih zapoved hoditi, to je Bogu najprijetnija zahvala za vse dobrote in za letošnje pridelke, in je tudi novo priporočilo, da nam tudi za naprej ne bo vsakdanjega kruha odrekel in nam po smrti dodelil največjo dobroto, kruh večnega življenja. Amen

† Jos. Rozman, dekan (1861).

2. Dvojno spanje.

Deklica ni mrtva, ampak spi!

Mat. 9, 23.

A. 1. Milo tožuje sveti apostol Pavel v današnjem berilu čez nekdanje slabe kristijane in jude, ker pravi: *Posnemajte mene, in glejte na tiste, kateri tako živijo, kakor imate izgled nad nami. Ker veliko jih živi, katere sem vam večkrat imenoval, zdaj pa tudi jokaje imenujem — sovražnike križa Kristusovega, katerih konec je poguba, katerih Bog je želodec; kateri se hvalijo svoje sramote, kateri pozemeljsko ljubijo.* (Filip. 3, 17—19.)

2. Kaj si neki mislijo taki posvetni ljudje in neverneži, ko čujejo današnji sveti evangelijski o deklici oživiljeni (Mat. 9, 18—26.), ki nas prelepo uči, da nismo za posvetne sladnosti . . . nesramnosti . . . ker vse to hitro zgine . . . pride smrt . . . pa Jezus nas bo oživil ter nam enako rekel, kakor je rekel Jajrovi hčerki: *Deklica ni mrtva, ampak spi!*

3. Ob naši smrti nas ne bode konec . . . Po kratkem spanju zbudil bo Jezus tudi nas. In ravno danes doni po vsem svetu Jezusa veseli glas: *Deklica ni mrtva — ona le spi!* Mrliči le spijo in počivajo sicer, pa ljubi Jezus zbudil bo nas vse. Ker bomo danes ali jutri na mirovišču obiskovali spavajoče deklice, mladeniče, stariše, zato v svojo tolažbo pomislimo zdaj dvojno spanje: 1. ponočno spanje; 2. smrtno spanje.

B. 1. Človek je za delo vstvarjen, pa potrebuje počitka . . . Zato je najboljše ponočno spanje. Vse je tiho in miruje . . . živali . . . človek . . . temota krije zemljo . . . Nekateri še ponoči razsajajo . . . ponočevanje . . . greh . . . Škof Slomšek pišejo: „Kdor ponoči nima mir — ni človek, on je zver.“

Ti mladenič pa ne delaj tako . . . Očak Jakob bežen . . . pod milim nebom prenoči . . . vidi lestvico . . . Boga . . . blagoslov . . . (I. Moz. 28, 12.) Tako mi: večerno molitev opravi, priporoči se angelju varhu . . . deni si čislo — rožni venec pod glavo . . . Mirno boš spaval, in se lepo pripravil na drugo spanje v grobu — ker premnogi so šli zvečer veseli in zdravi spavat, zjutraj so bili mrtvi. Začeli so:

2. Smrtno spanje. — Smrt je kazen za greh; vse mora umreti . . . Sv. cerkev ima lepe molitve pri pogrebu mrličev, kakor dobra mati dete polaga v posteljco k sladkemu spavanju . . . To nam lepo kaže denašnji sveti evangelij: Deklica na mrtvaškem odru . . . podobna mirno in sladko spavajočemu . . . Zato Jezus pravi: *Deklica ni mrtva, ona le spi!* Tudi mi bomo šli spat . . . Kje so oni, kateri so še lani med nami bili . . . Tam zvunaj spijo . . . idi gledat . . . molit: oče . . . mati . . . žena. Ti si kriv prerane smrti.

O tem smrtnem spanju nas vendar tolaži, da bomo nekdam vsi vstali: častiti, lepi, veseli . . . ako smo Bogu zvesto služili. Sv. apostol Pavel v berilu pri črnih mašah: *Skrivnost vam povem, vsi bomo vstali . . . na trobente glas . . .* (Kor. 15, 51—57.) Jezus nas bo vse obudil; sv. evangelij: *Resnično, resnično vam povem, da pride ura, ko bodo mrtvi slišali glas Sina božjega in kateri bodo slišali, bodo oživelili . . .* (Jan. 5, 25—29.)

C. To je dvojno spanje kristijana . . . Živimo pobožno, kakor deklica evangeljska . . . Tudi noči ne zlorabite, mladeniči . . . pride smrtno spanje . . . šli bomo za Jezusom v nebeško veselje! Amen.

Simon Gaberc.

Spomin vernih duš v vicah.

Klic vernih duš in naš odgovor.

Usmilite se nas, usmilite se nas vsaj vi, prijatelji naši, ker roka Gospodova nas je zadela. Job. 19, 21.

Odkar je prvi človek Bogu pokorščino odpovedal in njegovo zapoved prelomil, spolnuje se beseda Gospodova: *Prah si bil in v prah se boš povrnil*. Kar je rojeno, je v smrt obsojeno. Britka smrt, dekla božja, hodi po solzni zemlji, kakor kosec po zelenem travniku; kosí stare in mlade, mogočne in ubožne, kakor ji vsemogočni stvarnik odkaže. Tu odtrga skrbnega očeta, ljubeznjivo mater jokajočim otrokom, tam možu zvesto zakonšico, ženi vdanega moža, loči prijatelja od prijateljev, vzame tovarišicam tovarišico. Kakor zamahne, človek na tej zemlji zadnjikrat izdihne, venkaj ga nesejo in zagrebejo v črno zemljo.

Vprašam vas, predragi v Kristusu! ko bi s smrtjo bilo vsega konec, kako bi vam bilo pač pri srečju? Nekateri lahkomišelní lahkoživci bi pač govorili: „Dobro je zanje, ki so umrli, njim se več ni treba bati, več ne trpeti, dobro je tudi za nas, ker nas več ne plaši spomin na sodbo in na neznano večnost.“ Ali bote pa tudi vi tako govorili, ki ste katerega svojih ljubih po smrti zgubili? očetje in matere, ki ste pokopali ljubeznjive otroke, zapuščene sirote, ki so vam odnesli pogrebci nepozabljivega očeta, premilo mater, in vi vsi, ki ste prijatelja, zvesto dušo zgubili? Ali more človeku kaj žalostnejšega in britkejšega biti, kakor če bi ob smrti svojih ljubih moral zdihovati: Oh, nikoli več ne bom videl njegovega dragega obličja, ne bom več slišal besede iz njegovih ust?

In glejte, sveta vera nas uči, da čaka vseh, ki v Gospodu zaspijo, novo življenje onstran temnega groba. Zato stoji na vsakem pokopališči znamenje sv. križa, ker Jezus Kristus, ki na križu razpét visi, je slovesno obljubil: *Jaz sem vstajenje in življenje. Kdor v mene veruje, bo živel, akoravno umrje. In kdorkoli živi in v mene veruje, ne bo umrl vekomaj*. Zato nas pelje sv. cerkev danes na grobove in nam resno govori: Poglejte, moji otroci, tukaj je njiva božja, tukaj je vsejano seme človeških trupel in čaka, da bo trobenta poslednje sodbe mrtvi prah v življenje obudila. Njih duše so sicer že sojene, ene sprejete v nebeški Jeruzalem, kjer gledajo božje obličje;

te naše priprošnje ne potrebujejo. Druge so obsojene v strašni pekel, neskončno brezдно, iz katerega ni rešenja; tem naše molitve ne pomagajo, krvave solze vseh ljudi na vesoljni zemlji niso v stanu enega teh nesrečnih rešiti. Pa še neke duše mojih zvestih otrok so, ki so v ljubezni božji umrli, pa vendar še ne smejo gledati obličja božjega; — te vam danes milo kličejo iz ognja očiščevanja v vica h z besedami pobožnega Joba: *Usmilite se nas . . .*

Ali ne bomo uslišali, predragi v Kristusu, njih mile prošnje? ali jim ne bomo pomagali, kar je v naši moči? O gotovo! Le poslušajte: 1. Kdo vpije na pomoč; 2. kako pomagajmo?

I. Kdo vpije na pomoč?

1. Zmiraj, posebno pa danes, se razlega milo vpitje iz onega sveta. Velika, velika množica jih je, ki nam kličejo iz ognjene peči: *Usmilite se nas . . .* Kdo pa so ti, ki tako zdihujejo? Morebiti so veliki grešniki, lakomniki, nečistniki, krivičniki, duše, ki so s smrtnim grehom oskrunjene s sveta se ločile? O ne, to so otroci božji, ljubljenci božji, to so svete duše v milosti in ljubezni božji. Morebiti vse svoje življenje niso ne enega smrtnega greha storile, ali vendar ne morejo gledati božjega obličja, vendar trpijo neznanе bolečine, silne bridkosti. Zakaj? Neskončno sveti Bog, kateri človeku preišče srce in obisti, videl je na njih duši majhne madeže, katerih temno človeško oko skorej videti ne more; našel je na njih vesti majhne pregreške in slabosti, katerih največ kristijanov na zemlji še za pregreške nima in nanje prav nič ne misli; ker pa nič nečistega ne more priti v nebeško kraljestvo, obsodil jih je morebiti za dolgo časa, za več let v ogenj očiščevanja. Te uboge duše so znabiti grehe svoje mladosti z bridkimi solzami omivale, z ostrim postom, s stanovitno molitvijo zbrisovalе, ali vendar niso mogle pogasiti ognja, ki jim ga je pravična sodba božja prižgala. Zakaj ne? Smrt jih je prehitela, predno so za grehe zadostile, zdaj pa ne morejo nič več zadostovati, več se ne pokoriti; prišla je noč, ko jim delati in zaslužiti več ni mogoče. Zato trpijo, neznano trpijo in nas kličejo na pomoč: *Usmilite se nas . . .*

2. Skoraj vsaki izmed nas, predragi v Kristusu, katerega svojih ljubih pogrēša. Ni je hiše v fari, da bi ne imela več svojih na onem svetu, to nam pričajo grobovi okrog cerkve, v katerih jih že tisoč in tisoč počiva ter čaka vstajenja. Prašam vas, predragi farmani, kje so vendar naši ljubi ranjki? Ali so v srečnih nebesih, v nebeškem Jeruzalemu? O neskončna sreča zanje; toda ostre, silno

natančne, nerazumljive so sodbe Gospodove in neizvedljiva njegova pota. Grozovitno bi bilo za nas, ko bi za trdno vedeli, da le eden naših ljubih ranjeih v peklenskem breznu brez upanja na večno gori in trpi. Mi ne vémo ne enega ne družega; vendar vsaj to zaupamo, ako je neskončna svetost božja našla na njih še madeže, da jih je odločila v kraj očiščevanja, kjer bodo ostali in trpeli, dokler ne povrnejo zadnjega vinarja. Od tamkej nam tedaj naši ljubi ranjei očetje in matere, bratje in sestre, možje in žene, prijatelji vpijejo na pomoč: *Usmilite se nas . . .*

3. Ali je pa majhno njih trpljenje? Poslušajte, kaj govore svetniki o trpljenji duš v vicah. Sv. Bonaventura pravi: *To je glas duš v vicah: O vi vsi, ki ste še romarji na zemlji, pogledjte in pomislite, ali je katera bolečina tolika, kakor naša? Sveti Krizostom: Zmislj si trpljenje, katero hočeš na svetu, v primeri s trpljenjem v vicah je slehrno za majhno imeti. Sv. Magdalena Paciška je vidila v zamaknenji trpljenje v vicah in je groze in strmenja spregovorila besede: Vse trpljenje sv. mučenikov, vse nadloge in muke vseh družih trpinov so kakor prijeten vrt veselja v primeri s trpljenjem v vicah. Zveličani Ludovik Blozij še pravi: Noben jezik ne more izreči, nobena pamet ne zapopasti teže obilnosti in mnogoterosti trpljenja v vicah, kakor sem ga jaz na lastne oči videl. Bog mi bođi priča, kar govorim. Da bi celo največjega hudodelnika na svetu iz trpljenja vic otel, dal bi z veseljem tisočkrat svoje življenje v najgrozovitejših mukah.*

4. V čem pa je njih trpljenje? — V ognji se očiščujejo. Ta ogenj po nauku sv. Tomaža Akv. ne gori in ne peče kakor natorni ogenj, ampak kakor peklenški ogenj s čeznatorno močjo žgè ne samo telo, ampak dušo. O tem ognju piše sv. Katarina Gen.: *Poglejte srebro v ognji, čem bolj ga topite, tem boljše je, topite ga tako dolgo, dokler je vsa nečistost požgana. Ravno tako Bog duše v ognji pridržuje, dokler ni vsa nepopolnost povžita.* Najhujše trpljenje v vicah pa je začasna zguba Božja. Njih silno hrepenenje Boga z obličja v obličje gledati, jim še tako kratek čas neizrekljivo podaljšuje. Zato tožijo s trpečim Jobom: *Zakaj skrivaš svoje obličje? Zato zdihujejo s kraljem Davidom: Kakor žejen jelen hrepeni po mrzlem studencu, tako hrepeni moja duša po tebi, o Gospod. Kdaj bom prišel in se prikazal pred obličjem svojega Gospoda!* Neki svetnik, ki je neizrekljivo hrepenel Boga gledati v nebesih, imel je prikazen, v kateri mu je bilo razodeto, da bo po preteklem enem letu umrl. Na to se mu udere potok solz iz oči in globoko zdihovaje pravi: „Kako

bom mogel tako dolgo brez svojega življenja živeti? O kako dolgo je to mučeništvo zame!“ Ako pa so že svetniki v tem življenju tako hrepneli Boga uživati, kako silno morajo še le želje ubogih duš v vicah po njem biti, ki ljubezni božje vse goré in božje popolnosti ter njegovo ljubeznjivost veliko bolj spoznavajo, kakor mi v življenju.

5. Ko duše v vicah toliko trpijo, si vendar same ne morejo nič pomagati. Duše v vicah si ne morejo same več zaslužnja pridobiti, ne morejo nič več radovoljno za svoje grehe zadostovati, ne odpustkov se vdeleževati; za nje je nastopila tista noč, o kateri Kristus pravi, da nihče več delati ne more. Samo mi, ki smo še na zemlji, jim moremo pomagati, jim trpljenje krajšati, jih rešiti iz ognjene ječe. Ker uboge duše to vedó, zato se k nam obračajo posebno današnji dan, današnja noč in nas prosijo: *Usmiliti se . . .* Grozovitno trpimo v tem plamenu, pohladite naš jezik! — usmili se moj sin, kliče tvoj oče iz ognja, usmili se me! Pomisli, koliko sem so potil in trudil za tebe, zapustil sem ti hiše, njive in travnike, blago in premoženje, da se tebi in tvoji družini dobro godi — ti pa si že mene pozabil. Sin, moj sin, ali se nič več mene ne spominjaš? — Usmili se me, preljuba moja hči! vpije uboga mati v grozovitnem ognju očiščevanja. Spomni se, kolikokrat sem v trdi noči vstajala za voljo tebe, kadarkoli si zajokala, in skočila sem k tvoji postelji. Noč in dan sem zate skrbela, da sem te k poštenemu kruhu pripravila. Še imaš morebiti moja oblačila, oh, pa že si me pozabila. — Marsikateri mož kliče svojo ženo, žena moža na pomoč. Usmili se me, usmili! Pomisli vendar, kako dolgo sva skupaj živela, skupaj se veselila, skupaj žalovala, in zdaj, ko tukaj trpim, si me že pozabil?

Predragi v Kristusu! to je mili glas ubogih duš v vicah, ali jih ne bomo uslišali, jim ne bomo pomagali?

II. Kako?

1. Pomagajmo ubogim dušam z molitvijo. Sv. pismo pravi: *Sveta in zveličavna je misel za mrtve moliti, da bi bili rešeni grehov.* Neki bogoljuben škof videl je v sanjah dečka, ki je z zlatim trakom na srebrni vrvi neko ženo iz globokega vodnjaka potegnil. Ko se prebudi, stopi k oknu in vidi ravno tistega dečka na pokopališči zraven groba klečati. Škof ga vpraša, kaj tu dela. Deček mu odgovori, da moli za dušo ranjce matere, ki je tu pokopana, očenaš in psalm: *Iz globočine . . .* Iz tega je mož božji spoznal, da je bila duša te matere po molitvi svojega sina iz vic rešena. — Zatorej molijo pobožni kristijani vsak večer o Ave Mariji očenaš za uboge duše v vicah. Zato se moli po vsakem rožnem vencu še deset češčenamarij za duše

v vicah. Zato se danes in jutri molijo in pojó po cerkvah sveti psalmi in ginljive molitve za verne mrtve in se tolikrat ponavlja mila prošnja: *Requiem aeternam dona eis Domine*. Zato se danes zvečer iz sre milijonov in milijonov kristijanov vzdiguje presrečna molitev za nje proti svetim nebesom. Zato stoji na vsakem pokopališču veliko blagoslovljeno znamenje sv. križa, da bi vsi, kateri čez pokopališče hodijo, vsaj za trenotek pred njim pokleknili in molili za vse, ki tam počivajo. Zato stojé tudi na posamnih grobovih znamenja sv. križa, na njih so zapisane kratke molitve, da bi jih oni, ki jih obiskujejo, pobožno izgovarjali; kakor: *Bog jim daj večni mir in pokoj! — Naj v miru počivajo!* Berejo se tudi mile prošnje, naj se živi memogredoči spominjajo mrtvih v grobu. Na enem grobu bral sem pomenljivi napis: „Človeka grob je altar — molitev tam je božji dar.“ Resnično, človeka grob je altar; zemlja je nekoliko vzvišena, zasajene vejice ga zaljšajo kakor v cerkvi, nad njim se vzdiguje znamenje svetega križa, kakor na altarji; v grobu pa so koščice očeta, matere in predrasih ranjcih. Ti pa, o pobožni kristijan, poklekni zraven altarja, goreče moli za duše ranjcih in tvoja molitev je najboljši dar božji, ki ga moreš dajati. Bog ti bo stoterno povrnil.

2. Najbolj pa pomagamo dušam v vicah z daritvijo svete maše. Videli ste znabiti že podobo, katera kaže, kako sveta rešnja kri Jezusova iz keliha teče na uboge duše v vicah. V resnici, neskončna cena rešnje krvi Jezusa Kristusa, neomadeževanega Jagnjeta, kliče s svetega altarja proti sedežu večnega Boga in prosi usmiljenja za naše trpeče brate in sestre. Kaj je svetjšega, bolj dragocenega in mogočnega, kakor presveta kri Jezusova? Zato je sv. Monika, mati sv. Avguština, na smrtni postelji prosila svoja sina: „Položita moje telo, kamor koli hočeta, to naj vaju ne skrbi, le to prosim, kjerkoli bosta, spominjajta se me pri altarju Gospodovem.“ Zato se bode jutri obhajala sveta maša za vse verne duše v vicah, zato se za vsakim umrlim na dan pogreba in na sedmi dan, pa tudi na obletnico opravlja daritev sv. maše. Zato pa tudi vsak kristijan, kateremu je kaj mar za njegovo ubogo dušo po smrti, skrbi že pri življenji, da se bodo po njegovi smrti sv. maše opravliale za njegovo dušo. In kako žalostno je pač, preljubi moji, da se marsikdo spomni na svojo živino, kadar je bolna ter daje za svete maše, na duše svojih ranjcih starišev pa pozabi.

3. Pomagamo dušam v vicah z odpustki, ako se jih radi in pogosto vdeležujemo in jih potem ubogim dušam v prid darujemo. Pomagamo jim lahko z vsakim dobrim delom. Kadar te, o kri-

stijan, mraz ali vročina, ali lakota tare, kadar te delo težko stane, kadar se postiš, kadar moraš po noči čuti, kadar daješ ubogajme, spomni se vselej ubogih duš in pobožno izdihni: „Naj bo za uboge duše v vicah!“ Zasluženje tvojih dobrih del bo Gospod Bog sprejel, ubogim dušam trpljenje okrajšal, pa tudi tebe v bukve življenja zapisal in stoterno ti povrnil.

Kot otrok sem slišal pobožno pripovedko, da danes zvečer, kadar Ave Marijo zazvoni, so uboge duše iz vic izpuščene, in na zemljo pridejo, da se tolažijo med molitvami, ki jih živi zanje opravljajo, in tako od svojega trpljenja počivajo, dokler dan ne zazvoni. Od tod menda pride navada, da po hišah celo noč gori luč za duše v vicah. Čeravno je to le pobožna pravljica, vendar ima lep pomen. Danes namreč zvečer in jutri se toliko pobožne molitve stori za uboge duše, da je mnogim trpljenje prikrajšano, da so mnogim vse kazni odpuščene, ter se povzdignejo v nebesa, kjer na veke počivajo od svojega trpljenja. O zatorej se tudi mi, predragi v Kristusu, danes in jutri živo spominjamo ubogih duš v vicah, goreče zanje molimo, da bi rešene iz ognjene ječe, zadobile večni mir in pokoj, gledale večno luč v nebesih, kjer bodo hvaležno za nas prosile. Amen.

Leop. Škufca.

Štiriindvajseta nedelja po binkoštih.

I. Trije slabi sejanci.

Gospod! ali nisi dobrega semena vsejal na svojo njivo? Od kod ima tedaj ljuliko? Mat. 13, 27.

Če len kmet, slab gospodar, spomladi vseje žito, kakoršno prinese iz kašče — smetno, slabotno, primešano z drugimi semeni, ter je tudi poznej svoje polje slabo obdelal, le površno zabranal in pustil v plevelu: kako naj se čudi, če pride o kresu pogledat žito svoje, in vidi, da je v njem vse polno slaka, plevela in osata? Kar je spomladi usejal, to bode na poletje žel. Vse drugačno pa je z ono veliko njivo, katero imenujemo svet. Tudi na tej njivi raste žito — to žito smo mi! In Gospod sam je tisti sejalec, ki je vložil seme v zemljo svete katoliške cerkve, da bi na tej njivi pognalo kalí, in se razvijalo in rastlo in prineslo stoteri sad za nebeško kraljestvo.

Pa to vsak vé, ki le pozna rovnico in plug, da ni zadosti, da se žito samo vseje — marsičesa še potrebuje in precej dela je še potem ž njim. Potreba je najprej solnca. Postavite lonec cvetlic v temno klet, videli bote, kako bodo rastle. Postale bodo blede. Ravno tako je s žitom. Tudi žitna kal, če tudi pride iz zemlje na dan, brez solnca ne raste po koncu, zviija se po tleh, medla ostane. Tudi Oče nebeški, najboljši gospodar, vé za to lastnost pozemskih rastlin, zato podeljuje temu žitu svojemu obilno luči, obilno solnčne svetlobe. Ta luč je l u č s v. v e r e. Kakor vsaka stvar ob solnecu lepo kvišku raste, tako nam solnce svete vere kaže, kam naj se vspenjamo, kam naj se dvigamo, namreč kvišku proti Bogu, proti nebesom!

Žito se mora včasih tudi opleti, drugače se zaduši. Tudi Bog pošlje svoje delavce, da mu žito oplevejo — to so tisti, ki so v njegovi službi, ki rujejo plevel od našega srca, da solnce tem lažje pride prav do korenine — to so tisti, ki oznanujejo, kako moramo po sveti veri živeti.

Vse to nič ne pomaga, če nikoli dežja ni — žito ne raste in se posuši. Tudi našemu žitu — našemu sreč Bog zaliva z dežjem: t. j. s svetimi zakramenti, da naša gorečnost ne izpuhti.

A glejte! vkljub temu, da seje Bog dobro seme, vkljub temu, da Bog tako lepo skrbi za svojo njivo, vkljub temu, da jo pleve in zaliva: to žito vendar ni tako, kakoršnega bi pričakovali. Človek bi mislil: to žito mora biti rumeno, ko zlato in trdo ko jeklo. Ali vkljub temu, da se toliko pridiguje, toliko spoveduje, toliko obhaja — vest nam vendar pravi, da žito, ki raste na tej velikanski njivi, je smetnjavo, rjasto, da je temu žitu primešan osat in kokalj in ogrščica in vse polno strupene ljulike. Od kod je ta ljulika? Gospod, ali nisi vsejal dobrega semena? Sovražen človek je to storil, glasi se odgovor. Res je sicer, da je naše srce polno slabega nagnenja — da je takorekoč podobno pusti njivi, na kateri ne raste nič, če kupiš seme še tako novo in še tako drago — ali še to, kar zraste, hudobni ljudje pokvarijo. Tu pride nekdo in meni nič tebi nič — tako tje v en dan vrže pest slabega semena med dobro seme; kedo drug pride, pa naredi to prav nalašč — in kar ljudje ne morejo — to naredi hudobni duh. Nazadnje pride pomagat še ta, da razsipa strupeno ljuliko in tako uniči seme božje. O tacih slabih sejalcih — in sicer o treh slabih sejalcih posebno — vam hočem spregovoriti, da boste vedeli, kakošnega sejaleca se vam je bati.

I. Slabi stariši. Srečen človek, ki je imel dobrega očeta in dobro mater. Možu in ženi je izročil Bog prvo skrb za slabostnega novorojenčka. Zato je njima vdihnil tisto prelepo ljubezen, ki objema vse otroke njune in tudi otroke priklepa z ljubeznijo na svoje stariše. Mati — sladka beseda za vsakatega otroka! Materino oko, materina roka, materin glas, materino naročje — je kaj milejšega za otročiča, ki komaj izgovarja: mati — in komaj izgovarja: oče?

Ker ima otrok toliko zaupanje do svojih roditeljev, zato so stariši najboljši učenički svojemu otroku — domača hiša je najboljša šola vsakemu otroku! Ljubeznjiva beseda materina: „tako stôri — tak bodi — lepo se vêdi“ — ali ne vzbudi taka beseda največ veselje v otroku, da je res pridén in se zares lepo vêde? Nasproti pa strogi očetov glas tudi obudi v otroku vest, češ, tako pa ne smeš več storiti — to ni bilo prav. O, da bi le vse matere znale prav porabiti čas pri svojem otroku! Že tedaj, ko ga imate v naročji, kažete mu lahko nočno nebo vse z zvezdicami obsejano, in lahko pripovedujete o Bogu, ki prebiva nad onimi lučicami; da bi mu sklepele ročice še v nežnih letih in ga učile moliti —; in da bi očetje z resno besedo svojemu sinčku v prvem trenutku zastavili pot, kadar pri njem kaj slabega opazijo! Kako si to otrok zapomni! In nikar ne mislite, da se mora pustiti otroke pri miru, in reči: saj je otrok! Pojdite ven na vrt — pogledjte, kako tam raste drevje, katerega ni nihče privezoval; dokler je bilo šibko, se je dalo upogniti, pozneje je bil trud zastoj. Taka je z otrokom!

Res je, da je z otroci križ, in da ne gre vse lahko in da je treba železne potrpežljivosti. Zato pa tudi Bog zakramentu svetega zakona posebne milosti daje, da bi lahko te dolžnosti svoje spolnovali. S pomočjo od zgoraj, z molitvijo, lepim izgledom bodo dobri stariši odgojili dobre otroke. Postali bodo to, kar je zahtevala cerkev od njih pri sv. krstu, pridni ljudje, pobožni kristijani — in sicer zato, ker so res dobro šolo imeli.

Ali žalibog, da večkrat ta prva šola ni najboljša, ampak najslabejša med vsemi, v katere kedaj otrok hodi. Ali ker je prva, ostane prva — in slabi vtisi, katere je dobil otrok še v prvi mladosti, ne izbrišejo se nikdar več!

Koliko je starišev, ki že v to rahlo zemljo otroških src s svojo malomarnostjo in brezskrbnostjo sejejo prvo slabo seme: lastni stariši so prvi slabi sejaleci.

Godi se to najprej z besedo! Govorimo prav po domače. Kolikrat se vidi tako v hiši, ko pride kak sosed ali pa soseda in se

govori veliko — seveda navadno opravlja. Večkrat pride prav kaj umazanega na vrsto. Vi se izgovarjate: o, saj otrok tega ne razume! Kako se motite! Če prav ne razumejo, pa nekaj vse eno čutijo, in kadar bodo sami, bodo o tem premišljevali. Nikar jim ne podajajte sami strupa, saj kadar ga bodo spoznali, ga bodo prezgodaj spoznali. Pa vas morda tudi ne razumejo, ker se med saboj tako prepirate, zmerjate, grde priimke dajete, kolnete itd.? Ali vas morda ne razumejo, kadar se na koga jezite in morda čez svoje duhovne ali učitelje vpričo njih zabavljate? Ali vas morda tudi ne razumejo, kadar se sami lažete, ali jih k laži ali tatvini ali goljufiji napeljujete? — Ali ménite, da tega otrok ne razume? Še preveč to razume.

Tako njim kužite sree, kadar govorite, pa bi bilo boljše, da bi molčali — drugikrat pa molčite, namesto da bi govorili. — Poznal sem mater, ki je svojemu otroku vse dovolila. Bil je majhen fantič, ki je komaj prve hlače nosil — in ta je svoji materi vse presekal, odgovarjal se je drzno, dajal priimke, in če mu je kaj rekla, smejal se ji je v obraz: lahko si mislite, da so se ljudje čudili tej materi, da vse pusti svojemu otroku. To je slepa ljubezen. Zopet druga pa se je znosila nad svojim otrokom, kadar je kaj naredil, in ga klela in rotila, da si tak in tak. To zopet ni prav. Vihar ni nikjer dober. S kletvino svojih otrok ne bote poboljšali. Krščanski očetje, od kod to pride, da vaši sinovi niti voza drv ne morejo naložiti brez kletvine? Od vas so se naučili! Kakor stari žgolé, takó mladi évréé.

To naredi vaš slabi izgled. Kako hočete učiti otroke svoje: bodite mirni, mirni — sami pa imate vedno vojsko med saboj; kako hoče oče pijanec učiti svojega sina treznosti — kako hoče mati, ki ni nikdar dovolj nova — mati potratna, sladkosnedna, zapravljiva — izrediti hčer, ki bo pridna, varéna, skrbna gospodinja: ni mogoče, ni imela prave matere.

Krščanski stariši, vam posebno veljajo besede Odrešenikove: *tako naj sveti luč vaša pred ljudmi, da bodo videli vaša dobra dela in častili Očeta, ki je v nebesih.* Domislite si odgovornosti svoje, katero imate zastran otrok, in pazite, da ne bote sami prvi slabi sejaleci svojim otrokom.

II. Slaba tovarišija. Vendar se tu pa tam vidi, da so stariši dobri, pa otroci vendar niso nič prida. Pač so bili ti otroci dobri, ubogljivi, dokler so bili majhni in dokler so živeli v domači hiši: ko so odrasli in prišli med svet, prišla je nakrat druga sapa; ljulika se je jela kazati pri njih in čudom bi se vprašal kedo: *Od kod to? Gospod, ali nisi vsejal dobrega semena?*

Sovražen človek je to storil, — odgovoril bi ti Gospod s križa. To je storila slaba tovarišija ali družčina.

Prav resnične so besede: „Povej mi, s kom hodiš, in povedal ti bom, kakošen si!“ (Cum electo electus eris, cum perverso perverteris). Tudi dobre izgledе imamo — najlepši izgled je Jezus Kristus, ki se priporoča: *Izgled sem vam dal, da tudi vi tako delate!* Ali po znani slabosti naši človeka navadno bolj vlečejo slabi tovariši. — To so tisti, ki sejejo največ ljulike — to so tisti slabi sejalcı, o katerih pravi naš Gospod: *Bolje bi bilo, da bi se jim obesil mlinški kamen na vrat, ter bi se potopili v globočino morja!*

Marsikak deček je doma priden, tudi moli rad; gre služit, nalleti na poredneže in kmalu misli, zdaj mu ni treba več moliti!

Marsikak mladenič iz poštene hiše, kjer molijo rožni venec, je pridno zahajal v cerkev. Neko nedeljo zaide med navihane sovrstnike svoje in ti ga prigovarjajo: pojdi, pojdi, kaj boš hodil v cerkev — in namesto, da bi šel k sveti maši, izvabijo ga, da gre kam drugam. S prva mu vest to precej glasno očita, nazadnje se že navadi. Zopet drug mladenič je bil prav poštenega vedenja. Šel je spat, kadar so šli drugi — in vstal je, kadar drugi. Noč je porabil za to, za kar jo je Bog vstvaril. Ali enkrat zagazi med kake ponočnjake in ti mu očitajo: Tak fant, dvajset let star — in zmeraj tičiš doma! To so grdi zapeljivci — to so slabi sejalcı. Gorjé mu, ki dela pohujšanje. — In zapeljani mladenič izostane enkrat zunaj, izostane dvakrat — če mu oče in mati kaj rečeta, se huduje; tako se navadi tistega neumnega, strupenega in pregrešnega vasovanja, ki je tolikim v dušno in telesno pogubo. Kdo je sejal to ljuliko? Sejala jo je slaba tovarišija!

Kje drugej je v kaki družini med posli taka garjeva ovca. Ko pride čas velikonočne spovedi, namesto, da bi opominjal svoje morda slabotne in omahljive tovariše, jih še zapeljuje, češ: čemu bi hodil k spovedi! Koliko pohujšanja naredi tak človek.

Če vidimo slabe gospodarje — pijanosti vdane, ki zapivajo svoje grunte sebi in svojim otrokom — kakó so pijanci postali? Tudi ne naenkrat! Njih prijatelji znali so govoriti, in tako so napravili večkrat veselo družbo — konec pa žalosten! Tebe so zapeljali drugi, zdaj ti druge zapeljuješ. Če greš tako vrtoglavo po cesti — kažejo in gledajo za taboj in tvoj sin se te sramuje. Ali čez kaj let se utegne sin pijan izgovarjati: saj oče moj so bili ravno taki! Tako gre pohujšanje naprej in še popraviti ga ni mogoče. Kadar se na vrhu hriba utrga kepa snega, vali se navzdol in je vedno večja in večja — nazadnje

je velikanski plaz, ki vse podira in uničuje pod svojo silo. — To je pohujšanje.

Mislite si mlado dekle! Nedolžno je še, neskušeno. Rada uboga svojo mater, večkrat se vidi pri spovednici, povsod se véde sramožljivo. Nakrat postane ošabna, svojeglavna, jezična; dekla prej tako zanesljiva, ni nič več tako zvesta svoji gospodinji, vedenje nje je dostikrat naravnost predrzno. Od kod ta prememba? To so storili tisti hudobni jeziki, tisti slabi sejalci, ki so namesto dobrega zrna le strupeno ljuliko sejali v njeno srce. Od kod je to, ker mlado dekle ni znalo ločiti prave ljubezni od tiste grešne, kužne, strupene ljubezni, ki je mlademu srcu oropala ves mir in vso zadovoljnost, odnesla vso srečo po svetu in ukrala dobro ime pri ljudeh in pri Bogu v nebesih. To je storila slaba družčina — slabi sejalci; in če so ti sejalci s svojim semenom umorili še nedolžno srce — so ti sejalci gotovo v hudičevi službi.

III. Hudobni duh. Rekli smo: „v hudičevi službi“. Res pravi pomagači hudičevi so ti ljudje. In če še ti ne morejo česa storiti, to stori hudobni duh sam: kar hlapeci ne morejo, to stori gospodar. Ravno hudič je tretji slabi sejalec, ki uničuje dobro seme na njivi našega življenja. Hudobni duh je vedno stari — vedno je še tak, kakor je bil. V raju se je lagal Evi; lagal se je Kristusu, ko ga je skušal — in nam se še vedno laže: on je lažnik na veke!

Nekdaj je šuntal kralje in cesarje, da bi zatrli Kristusov nauk, pa ker tukaj ni nič opravil, šunta zdaj nas, da bi se ne brigali toliko za to, kar nas je Kristus učil. Kaj se boš bal — tako govori notranji glas — če prav to storiš, saj ni tak greh; saj ni treba res tako živeti, kakor se uči; nič si ne stori iz tega, če ti vest pravi, da utegneš priti v pravdo s sedmo božjo zapovedjo; saj je vse eno, če živiš krščansko ali ne itd. Ali niso ti glasovi ravno taki, kakor tedaj v raji, ko je hudobni duh rekel Evi: *Zakaj ne jesta od vsega drevja? Saj jeva . . .*

Tak zapeljivec — tretji slabi sejalec — je hudobni duh.

Zdaj pa, če se spomnimo, vseh teh treh slabih sejancev, kakó bi nas ne navdal nek strah, da se z vso skrbjo zavarujemo proti takim sovražnikom. Ali še prej moramo skrbeti, da sami nismo taki slabi sejalci — potem bomo imeli še le orožje zoper nasprotnika svojega. In to orožje svoje je treba sukati uprav z vojaškim pogumom, saj nevarnost je velika. Ne zastoj nas opominja Gospod: *Čujte in molite, da ne padete v skušnjavo; duh je sicer voljan, ali meso je slabo.*

Da, res je to — meso je slabo. Naša njiva je kakor nalašč za lju-liko in slabo seme. Take prilizljive, zapeljive govorice tako radi slišimo, kar srkamo jih v sé: veliko rajše kakor dobre! Zato je res treba čuti in moliti, da ne pride takrat, kadar spimo, sovražnik in ne uniči vsega, kar smo sejali sami, kar so sejali učitelji, kar je sejal Bog, večni sejalec, ki pričakuje obilo sadu od nas. Amen. Ivan Mikš.

2. Dvojna potrpežljivost.

Pustite oboje rasti do žetve.

Mat. 13, 30.

A. 1. Približali so se jesenski dnevi . . . mrzlo . . . treba tople obleke, sebi, otrokom za šolo . . .

2. Pa kristijan potrebuje tudi dušne obleke . . . Tako nas opominja danes sveti apostol Pavel, govoreč: *Oblecite kakor izvoljenci Božji, sveti in ljubi — presrčno usmiljenje, dobrotljivost, ponižnost, krotkost, potrpežljivost. Potrpite eden drugega . . .* (Kol. 3, 12—17.)

Zveličanska obleka za kristijana je torej — potrpežljivost, kakor nas prelepo uči evangelijski gospodar, ki je hlapcem rekel: *Pustite oboje rasti do žetve.* (Mat. 13, 30.)

3. Mi bi radi šli v nebesa . . . pa potrpeti nečemo nobene žal besedice . . . Zato vam danes govorim o dvojni potrpežljivosti, in pomislimo 1. potrpežljivost božjo, 2. potrpežljivost našo.

B. 1. Imenitni gospodi so radi nagli in nepotrpežljivi . . . Bog pa je najimenitnejši, najmogočnejši Gospod, ki ima vso oblast . . . vendar pa je le potrpežljiv do grešnikov . . . *Milostljiv in usmiljen je Gospod, potrpežljiv in poln usmiljenja.* (Ps. 102, 8.) Najlepše pa se kaže božja potrpežljivost v današnjem sv. evangelijski. Hlapci hočejo takoj iti plet lju-liko iz pšenice, gospodar pa je rekel: *Pustite oboje rasti do žetve.* Tako čaka Bog grešnika pet let . . . dvajset let . . . ga pusti rasti, živeti med pobožnimi . . . *ker neče smrti grešnika, temuč da se spreobrne in živi.* (Ecehijel 33, 11.)

Kaj bi z nami bilo, če bi Bog ne bil čakal, potrpel . . . In tebe še vedno čaka, kliče . . . Srp ženjice že nabrušen . . . Bog pa še čaka: *Pustite oboje rasti do žetve.*

Ker pa je Bog z nami potrpežljiv, moramo tudi mi med seboj biti potrpežljivi; zato pomislimo še:

2. našo potrpežljivost.

Človek je na družbo navezan . . . treba je potrpeti . . . zato sv. apostol Pavel piše: *Oblecite potrpežljivost . . . potrpite eden drugega . . .* (Kol. 3, 12—17.) Jezus takim pravi: *Zveličani so krotki, ker oni bodo zemljo posedli* (Mat. 5, 4.), in nas k potrpežljivosti opominja, govoreč: *Če te kdo udari po desnem licu, pomoli mu še ono levo.* (Mat. 5, 39.) *Potrpite stariši z lagodnimi otroci . . . Sv. Monika z Avguštinom . . . Pustite oboje rasti do žetve . . . Potrpite zakonci . . . če si nesrečo našel . . . če imaš hudobnega moža . . . Potrpi do žetve — smrti moževe — svoje . . . zbežati ne moreš . . . ne smeš. Eden drugega bremena nosite in tako dopolnujete postavo Kristusa.* (Gal. 6, 2.) *Potrpite sosedi med seboj: ne tožiti . . . kleti . . . potrpeti je treba vse hudo, da si nebesa zaslužimo: Blagor vam, kadar vas bodo kleli in preganjali, in vse hudo zoper vas lažnjivo govorili zavoljo mene — pravi Jezus — radujte in veselite se, ker vaše plačilo je obilno v nebesih.* (Mat. 5, 12.)

C. Lep izgled krščanske potrpežljivosti nam je slovenski vojak sv. Martin, katerega god je bodoči torek . . . Le koliko je on imel trpeti: preganjali so ga . . . obrekovali . . . boleznj . . . še umirajoč. Duša se vzdignila v nebesa. Bodimo torej potrpežljivi . . . čas žetve bo prišel . . . Jezus nas bo zbral kakor lepo pšenico v nebeške žitnice večnega veselja. Amen.

Simón Gaberc.

Petindvajseta nedelja po binkoštih.

I. Duhovna moč sv. katoliške cerkve.

Nebeško kraljestvo je podobno kvasu, katerega je žena vzela in vmesila med tri polovnjake moke, da se je vse skvasilo. Mat. 13, 33.

Obe priliki, kateri ste danes slišali brati v sv. evangeliju, merite na ono kraljestvo, katero je Sin božji ustanovil tukaj na zemlji, — na sv. katoliško cerkev. — Prva prilika, ki pravi, da je nebeško kraljestvo podobno goršičnemu zrnu, pomeni najprej mali začetek, pa prečudno razširjanje in rast sv. cerkve. Zares majhen je bil začetek sv. cerkve. Le 12 revnih ribičev, — 12 apostolov, nekaj učencev in pobožnih žên je bilo, kateri so Jezusove nauke sprejeli; polagoma pa je prihajala vedno večja, in že na binkoštni praznik se jih je pustilo 3000 krstiti. Apostoli so nesli Jezusov nauk v širne in daljne

zemlje, ter so tako pridobili sv. cerkvi obilno novih udov; in poprej, ko v 300 letih je bila s krščanstvom napolnjena vsa zemlja! Tako hitro in močno se je razširjevala sv. katoliška cerkev, sedaj pa že ni nobene dežele na svetu, v kateri bi ne prebivali katoliški kristijani! Tako je tedaj sv. katoliška cerkev res podobna goršičnemu zrnu, katero je najmanjše med semeni, katero pa, kadar odraste, postane kakor veliko drevo, da na njem ptice izpod neba prebivajo. To seme ima veliko rastno moč v sebi, tako tudi Jezusova cerkev. Pa to seme je tudi izvrstno za jedi, da je le dobro zmleto in zdrobljeno. Pravijo tudi, da je to seme silno dobro zdravilo, če koga škorpion piči, tedaj nekak strup zoper strup! Zato nam pa tudi ta lastnost tega semena predočuje še drugo lastnost sv. katoliške cerkve, na katero nas je Kristus prav jasno še v drugi priliki hotel opomniti, rekoč: *Nebeško kraljestvo je podobno kvasu, katerega . . .*, kar pomenja notranjo ali duhovno moč sv. cerkve. Kakor brez kvasu ni dobrega, okusnega kruha, tako je tudi Kristusova cerkev vesoljnemu svetu pravo podobo podelila, in mu pravo pot pokazala. In na to duhovno moč sv. cerkve hočem danes tudi jaz kazati, ter vas prepričati, da je Kristusova cerkev zares prestrojila, prenovila, poboljšala in prekvasila — in kar še vedno dela — ne le posamezne ljudi in njihovo medsebojno življenje, temveč tudi cele narode, kakor tudi vso vidno vstvarjeno naturo.

1. Ostuden in grd je vsak človek po grehu prvih starišev, podoba božja je zbrisana raz dušo njegovo. Potem, ko je človek odpadel od svoje časti (piše sv. Gregor Nic.), se je pač prigodilo nad njim to, kar se prigodi nad vsakim, ki se po blatu valja, kateremu se obraz ves pomaže in spremeni tako, da ga še celó domači več ne poznajo. Ravno tako je zamazal in ogrdil vsak človek po grehu prvih starišev pravo podobo božjo na svoji duši. Sv. katoliška cerkev pa nas je zopet prenovila in spremenila; po sv. krstu smo iz sovražnikov božjih postali prijatelji božji; zgubljeni sin je postal zopet dedič nebeškega kraljestva, bil je prenovljen in posvečen po sv. Duhu; kateri je prišel po rokah sv. cerkve, Jezusove neveste, prebivat v naše duše. — Pa še v drugem pomenu je prenovila sv. cerkev naše duše, ker je zboljšala in požlahnila našo pamet in razumnost. Pameti in razumnosti sicer človek po prvem grehu ni zgubil, pač pa ste te dve duševni moči otemneli in oslabili. Zaradi tega je tudi človek taval po temi in mračnosti, ter iskal resnice, pa je ni najdel. Ali glejte!

sv. katoliška cerkev je zopet človeku pokazala pot do resnice. Učeni možje, katere je svet občudoval, so bili udje Jezusovega kraljestva, in so nam pravo luč, pravo spoznanje in razjasnenje prinesli in oznanovali.

2. Kakor pa je sv. cerkev poplemenila človeško dušo, tako je požlahtnila tudi njegovo telo. — Po grehu prvih starišev je telesno poželenje zadobilo oblast nad človekom, in človek se je hudemu poželenju udal, ter le za to skrbel, kakó da bi mu vstregel, postal je suženj svojih slabih nagnenj in strasti, on se je poživinil! — Toda glejte! sv. katoliška cerkev je dvignila človeka iz njegove največje nesreče; učila je, da mora človek samega sebe zatajevati in svoje strasti krotiti, ter ga tako povzdignila na ono stopinjo svetosti in plemenitosti, kakor se mu kot pametni stvari in otroku božjemu spodobi!

Tako je res sv. katoliška cerkev slehrnega človeka, kateri ji je z dobro voljo pristopil, prekvasila s svojim naukom in milostmi po duši in telesu.

3. In kakor je sv. cerkev prekvasila življenje in mišljenje posamnih ljudi, tako je tudi predružačila in zboljšala medsebojno ali družinsko življenje. — Da to spoznamo, ozrmo se na družinske razmere, kakoršne so bile pred Kristusovim prihodom. a) Milovanja vredno je bilo stanje žená pred Kristusom. Babilonci so žene prodajali, kdor je več dal pa jo je dobil. Indijani so jemali po več žen, katere so lahko od starišev kupili. Armenci so jih po sejnih kakor neumno živino prodajali. — Možem je bilo dopuščeno tudi ubiti svoje žene zaradi kake male reči, ne da bi bili zaradi tega na kak odgovor klicani. Zakonska zveza je bila tedaj kakor kaka igrača, kadar se je komu poljubilo, se je lahko žene znebil. Mislim, da pri takih okoliščinah ženam ni bilo posebno prijetno, marveč strašno in grozno! — Zlasti zaradi tega, ker si same niso mogle pomagati. Da je v tej zadevi tako daleč prišlo, tega kriv je bil greh Eve, katera ga je prva storila, in kateri je Bog za to zažugal: *Pod oblastjo moža boš, in on bo čez te gospodoval.* (I. Mojz. 3. 16.)

Sv. katoliška cerkev pa je žalostni stan žená popolnoma zboljšala; ona jih je povzdignila k nekdanji časti in veljavi; posebno tudi zaradi tega, ker se je Marija med vsemi ženami zopet k toliki časti in slavi povzdignila, ter tako čast žená rešila. Kristus je zakonsko zavezo zopet k edinosti in svetosti povzdignil, ter jo je posvetil po sv. zakramentu. Sedaj sta mož in žena trdo zavezana živeti v edinosti, ljubezni, miru in zvestobi med seboj; s tem pa je tudi družinsko ali medsebojno življenje popolnoma zboljšano in posvečeno!

b) Prav nesrečen je bil tudi stan ubogih sužnjev pred Kristusom. To so bili ljudje brez vseh pravic; njihovi gospodarji so smeli z njimi storiti in početi, karkoli so hoteli, in karkoli se jim je poljubilo; šo toliko varnosti in pravice niso imeli, kakor živina. Med tem, ko je bilo po postavi prepovedano živino mučiti, je smel sužnje vsak tepsti in mučiti, še več, čembolj grdo je kdo ravnal z njimi, tembolj za imenitnega je veljal. Rimske gospé so pri sebi nosile ostra bodala, s katerimi so svoje sužnje zaradi prav malenkostnih reči, n. pr. če so kihnili ali zakašljali, neusmiljeno trpinčile. Nek imeniten Rimljan je še celo ribe z mesom svojih sužnjev redil! Pa še več družih strašnih in nezaslišanih muk so morali ubogi sužnji pretrpeti! In glejte! teh nesrečnih ljudi ni bilo ravno malo. En sam gospodar jih je imel po dva do tri tisoč.

Sv. katoliška cerkev pa je razloček med prostimi in sužnjimi popolnoma odpravila; učila je, da Bog je Oče nas vseh ne gledé na stan in poklic, in da mi vsi smo otroci njegovi. V *Kristusu*, uči sv. apostol, *ni razločka med Grkom in Judom, med sužnjim in prostim!* — Brez razločka stanu so Kristus in apostoli vsem enako sv. resnice oznanovali in njihovo enakost pred Bogom povdarjali, ter s tem polagoma odpravili žalostni stan sužnjev.

4. Sv. katoliška cerkev pa ni samo posamezne ljudi in njihovo družinsko življenje prekvasila in zboljšala, temveč je požlahtnila tudi cela ljudstva in narode. Po zaslišanih Jezusovih naukah so se jeli ljubiti ljudje, kateri so se poprej divje preganjali in črtili. Jagnje je spalo zraven volka, in srna poleg krvičejnega risa. Sv. cerkev je priučila ljudi pravega reda in miru, in jim dajala modre vladarje. Surovost in divjost je zbežala izmed ljudstev in narodov, kateri so bili pod perutami sv. katoliške cerkve, ter so se odlikovali izmed drugih, kateri so še zdihovali v neveri in temi.

5. Še nekaj je, česar ne smemo prezreti. Sv. evangelij pravi, da je žena tri polovnjake moke z malo kvasom prekvasila, tako da se je vse skvasilo: tako je tudi sv. cerkev še tretji del vstvarjenega sveta prekvasila, namreč vso vidno, mrtvo naravo ali naturo, ter tako vse obličje zemlje prenovila.

Divje in strašne goščave so nekdamj površje zemlje pokrivalo, in grozna divjačina se po njih klatila. Lena ljudstva, katera niso bila dela vajena, so po teh hostah prebivala, zadovoljna z lovom divjih zveri in rib, katere so jim bile za vsakdanji živež potrebne; ves drugi čas pa se je z lenobo in pohajkovanjem potratil; toda glejte! sveta cerkev je ljudi privadila dela in pridnosti. Popustili so svoje roparsko,

divje in nestanovitno življenje, ter so si jeli zidati hiše in prebivališča, ter so si prenovili pusto zemljo v rodovitna polja, travnike in vrte. Iztrebili so si goste gozde, obsejali ravnine z žlahtnim žitom in trtjem, posušili močvirja, ter naredili si pota pripravljena za kupčijo in obrtnijo med seboj. Vse to pa se je večinoma storilo s pomočjo samostanov, katere so si menihi nekdanj najraje stavili v divjih in neobdelanih krajih, ter po dnevu pridno zemljo obdelovali in molili vmes. — In tako smem reči, da je zemlja le po sveti katoliški cerkvi, zlasti po menihih in delavnih puščavnikih, svoj sedanji, prenovljeni obraz zadobila, ter se iz divje puščave spremenila v cvetoči vrt, kateri sedaj s svojimi pridelki živi na milijone ljudi! Da sveta katoliška cerkev zares veliko, da, preveliko ljudem tudi v časnem obziru k bogastvu, k srečnejšemu, mirnejšemu in zložnejšemu življenju pomaga, se prepričate sami s svojimi lastnimi očmi lahko, če se podate v take kraje, kjer ljudje blaženih nauk Kristusovih ali sprejeti ne morejo ali nočejo, n. pr. na Turško ali drugam, kjer najlepši in najrodovitniši kraji zemlje neobdelani ležé, kjer ljudje ne vedó ali pa spoznati nočejo, da je človek za delo vstvarjen, in da z delom svojega stvarnika časti, ter le zaradi svoje lenobe ali nevednosti glad in revščino trpi! Pa treznejši in modrejši neverniki že tudi sami spoznavajo, kolika dobrotnica je sveta katoliška cerkev človeku tudi v časnih rečeh, zato pa tudi neverni vladarji sami prosijo katoliških misijonarjev, da bi prišli v njihove dežele, da bi učili nevedno ljudstvo delati in vseh drugih za ta in oni svet potrebnih vednost in znanost; nasproti so jim pa tudi ljudje, ki vidijo in spoznajo, kar poprej niso vedeli in znali, ko vidijo lepi red, napredek, blagostanje in srečo, katera jim je došla po katoliških učениkih, prav hvaležni, ter ljubijo svoje dobrotnike po otročje, so jim iz srca vdani, jih spoštujejo in ubogajo, in solze se jim udirajo po licih, če jih smrt ali kaka druga nezgoda iztrga izmed njihove srede!

Tako je sveta katoliška cerkev vedno in povsod povzdigovala časno in večno srečo ljudi, kjerkoli se je smela prosto gibati; in tako še dandanes povsod divjost, surovost in revščino preganja, ter ljudem blagoslov in mir prinaša! Ona prekvaša, zboljšuje in osrečuje posamezne ljudi na duši in telesu, cele družine in narode, ter spreminja obličje zemlje!

Dragi poslušalci! Tako bi nas rada sveta cerkev zboljšala in prekvasila, ter iz grešnikov — svetnike, iz nevednih — modre, iz mesenih — duhovne storila, ko bi mi le hoteli njen blagi glas po-

slušati, si ga k srcu vzeti in po njem živeti! Saj nam ona neprenehoma svoje lepè nauke — kvasu evangelijske žene enako — stavi v naša srca, da bi se poblašila in požlahnila; zlasti še sedaj, ko se nam sveti adventni čas približuje, nas ona močnejše, ko kdaj vabi in kliče; sedaj blje njen blaženi glas vsem zmotenim in zgubljenim ovčicam na ušesà: *glejte, sedaj je prijeten čas; glejte sedaj je dan zveličanja!* (II. Kor. 6, 2.) — Požrešnikom, pijancem, nečistnikom, sovražnikom, nevošljivcem kliče: *Vaš poklic je vaše posvečenje, — glejte, da trezno, pravično in bogaboječe živite na tem svetu, ker prikazala se je milost našega Boga — Izveličarja vsem ljudem, katera nas uči, da se odpovemo hudobiji in posvetnim željam* (Tit. 2, 11–12)! — Vsem sovražnim kliče: *Postrgajte stari kvas in bodite novo testo* (I. Kor. 5, 7.)! *Mir ljudem na zemlji, kateri so dobre volje* (Luk. 2, 14)! — Lakomnim in le na ta svet navezanim kliče: *Kaj vam pomaga, če ves svet pridobite, svojo dušo po pogubite; ali kako ménjo boste dali za svojo dušo?* Vam, kateri imate žene, kliče: *živite, kakor bi jih ne imeli* (I. Kor. 7)! — Vam gospodarjem kliče: *Vi ste sol zemlje, če se sol spridi, s čem se bo solilo?* — Vsem brez razločka kliče: „Čujte in molite, čas je kratek na svetu, torej, kateri uživajo ta svet, naj bodo, kakor bi ga ne živili, ker podoba tega sveta hitro preide, za večnost pa nič ne pomaga!“

Glejte, take zveličalne in blažilne nauke, tak zdravilen kvas stavi sveta cerkev zlasti sedaj v naša srca, da bi se v duhu svetosti prenovili! O blagor nam, ako njen dobrodelni kvas postavimo v svoja srca in se po njem prekvasiti pustimo! Srečni bomo že na tem svetu, nad vse srečni v večnosti v presrečnih nebesih. Amen.

Andr. Šimenec.

2. Moč milosti božje.

Nebeško kraljestvo je podobno
zrnu. Mat. 13, 31.

A. 1. „V nebesih sem doma — to meni pravita — vsa zemlja in nebo — in vsaka stvar lepo“ — pojejo škof Slomšek.

2. Zato nas Jezus pogostokrat uči o nebesih, ker opominja za nje skrbeti. Zaporedoma smo imeli sveti evangelij o svetih nebesih: nedeljo 19., 21., 24., danes pa zopet Jezus govori v prilikah o nebesih: *Nebeško kraljestvo je podobno zrnu*, in nas hoče podučiti, da ni pretežko za človeka priti v nebesa; za malo reč, za mali dar si

jih moremo kupiti, pridobiti. Zato pravi Jezus: *Nebeško kraljestvo je podobno zrnju.*

3. Ljudje radi obupajo, posebno taki, kateri so dolgo v grehah živeli, ter pravijo, ne morem biti zveličan . . . nimam nič dati . . . nebes zaslužiti si ne morem . . . Ljubi moji! ni nam treba obupati, še bati se nam ni! — ko nam Jezus pravi: *Nebeško kraljestvo je podobno zrnju . . . eno zrno še, pa je boš imel; milost božja bo pa to zrno pozlatila, da si nebesa kupiš. — Toliko moč namreč ima milost božja, da najmanjše reči stori Bogu dopadljive, nam pa zveličavne. — Zato me danes pazljivo poslušajte: O moči milosti božje govorim.*

B. 1. Nebesa so visoka; težavno je jih dobiti, zato Jezus sam pravi: *Kako ozka so vrata, in tesna je pot, katera pelje v življenje; in malo jih je, kateri jo najdejo.* (Mat. 7, 14.) Imeniten gospod, grajščak, se v kočiji pelja po gladki cesti in dospè do malega grička; konji se uštetijo, da se več ne ganejo ne naprej, ne nazaj. Tako boječ in obupen je človek, ki se slehrnega grička, najmanjše težave na nebeški stezi zboji.

a) Težave nam dela naša mehkužnost ali občutljivost, ki pa se mora celo zatreti. Jezus namreč to tirja govoreč: *Ako hoče kdo za menoj priti, naj zataji sam sebe, in naj vzame svoj križ, in naj hodi za menoj.* (Mat. 16, 24.) Naša mehkužnost nas pači, da si boječ . . . omagljiv . . . da med popačenimi ljudmi ne moreš pustiti kupice . . . grešnega znanja . . . Mojzes je v sredi pokvarjenih judov pošten bil . . . Tobija je še med neverneži v sužnosti pravemu Bogu zvest ostal . . .

b) Težavo nam delajo naši grehi — goram podobni. Nepremišljeno grešiš — potem pa obupaš . . . Hudobije ti čez glavo narastejo in nebes prek ne vidiš. (Ps. 37, 5.) *Mojše krivice so mi čez glavo zrastle, in me tlačijo, kakor težko breme — zdihujemo z grešnim Davidom. V takih zadregah na nebeški hoji nas tolaži sv. apostol Pavel govoreč: Kjer je greh obilen, je bila milost še obilnejša.* (Rom. 5, 20.)

Noben grešnik bi ne mogel v nebesa, ako bi milost božja ne pomagala — pa:

2. Čudežna je moč milosti božje. — To je glavni nauk današnjega sv. evanĝelija: α) Kvas navzdigne vse testo . . . prekisa . . . Zrno goršično malo . . . pa močno steblo požene . . . Dinamit, strelivo, razžene pečine . . . vodica žene mline, žage . . . sopar tira vlake, ladje . . . Še čudovitejša je moč milosti božje,

kar nam posebno lepo priča β) življenje svetnikov. — Kaj je storil desni razbojnik za nebesa? — Samo eno zrno — ponižne molitve je vsadil . . . Sv. Leopold (včeraj god) je zrna dobrih del sejal . . . Sv. Elizabeta (bodoči torek god) zlato zrnje miloščine delila ubožcem, zato je dobila nebesa; ker nebeško kraljestvo je podobno zrnu, iz katerega priraste večno plačilo.

C. Ne obupaj grešnik! Le nabiraj si zrna dobrih del . . . Jezus pa bo blagoslovil vse . . . in ti dal svojo milost . . . da v pobožnosti napredujemo in si prizadevamo do svetih nebes. Amen.

Simon Gaberc.

Zadnja nedelja po binkoštih.

I. Smrtni greh.

Kadar boste videli gnjusobo stati na svetem mestu, naj tisti, kateri so v Judeji, bežé na goro. Mat. 24, 15.

V današnjem sv. evangeliju naš Zveličar učencem svojim pre-rokuje o razdejanji Jeruzalema, poglavitnega judovskega mesta; in opominja za časa bežati, da z njim vred ne poginejo. To grozovito dogodbo imenuje Jezus gnjusobo razdejanja, ker je bilo vse v tem mestu do tal razdejano: tempelj, svetišče, zakladi in vsa zala poslopja. To je bila strašna podrtija, strašen polom, tako strašnega se ni godilo nikdar, odkar svet stoji, in se ne bo do konca sveta. Če si pa v podobi Jeruzalema mislimo kristijanovo dušo, katero je Bog posvetil in v nji kakor v tempeljniu prebiva: se nam je bati, da bi v našo dušo gnjusoba razdejanja ne prišla; kar bi se zgodilo, ko bi bili kristijanje Bogu tako nepokorni, kakor mu je bilo judovsko ljudstvo, — kar bi se zgodilo z vsakim smrtnim grehom. Oh, smrtni greh je še veliko večja gnjusoba razdejanja, kakor je bila tista, ki je Jeruzalemsko mesto zadela; kaj ko bi se je bolj varovali, kakor Judje! Vsak kristijan pač pogosto pravi: Rajše hočem umreti, kakor Boga z grehom razžaliti; tako govori z jezikom, s srcem pa, v dejanju vendar drugače ravna, in tako sam sebe goljufa. Da se mi ne bomo goljufali, bomo danes ob kratkem premislili: 1. Za kaj se nam je treba smrtnega greha bati in 2. če se ga res varujemo.

1. Velik, smrtni greh je vsako radovoljno prelomljenje kake božje zapovedi, to je, če kdo kaj tacega, kar Bog prepoveduje, rado-

voljno misli ali govori ali stori, ali pa kaj dobrega, kar Bog zapoveduje, iz lenobe radovoljno v nemar pusti, ne misli, ne govori in ne stori. Tak radovoljen, velik greh je največje zlo ali hudo, in največja nesreča za človeka. Na celem svetu ni druge reči, katera bi človeka tako nesrečnega mogla storiti, kakor je tak greh; zato se sme tudi na celem svetu le ena sama reč prav za prav huda imenovati, in ta edina reč je smrtni greh. Ubog biti je hudo, pa ne pravo hudo. *Nikar se ne boj, moj sin!* je rekel stari Tobija svojemu sinu, *revno sicer živimo, pa veliko dobrega bomo imeli, če se le Boga bojimo, greha varujemo in prav delamo.* (Tob. 4, 23.) In Zveličar sam pravi, da pojdejo ložej siromaki, kakor bogatinci v nebeško kraljestvo. — Od ljudi zaničevan in preganjan biti ni nobeno pravo hudo. Da ima le Bog dopadajenje nad nami, na tem nam bodi več, kakor na vsečnosti in hvali vesoljnega sveta ležeče. *Veselite se,* pravi Zveličar, *veselite se in od veselja poskakujte, če ljudje vse hudo zoper vas govoré in vam vse hudo storé, veselite se takrat, ker vaše plačilo v nebesih je veliko.* — Bolan biti ni nobeno pravo hudo. Z voljno, Bogu vdano potrpežljivostjo se bolnik lahko spokori in si veliko zasluženja nabere, se lahko bolj k srečni smrti pripravi. Posebno za mlade, lahkomišljene ljudi je večkrat bolezen največja sreča; v boleznih se jim oči odpró, v boleznih gredó v-se poprej, v boleznih mislijo na svoje pretečeno življenje, mislijo, kaj jim bo za naprej, če spet ozdravijo, treba storiti, in še bolj, česa se jim bo treba varovati in ogibati. — Še celó smrt ni nobeno pravo hudo; pobožnemu kristijanu je še le konec njegovega trpljenja in začetek večnega veselja. Nihče izmed nas bi se smrti ne bal, ko bi vedel, da nikoli ni storil nobenega smrtnega greha; še le vsak bi se smrti veselil, ko bi vedel, da je v milosti božji, in da pojde njegova duša iz telesa gorka v nebesa. Le greh, le greh dela življenje grenko, in smrt strašno. Le greh je edino pravo in največje hudo na svetu. Le mislite si, kristijani, kaj je greh v nebesih in na zemlji storil, in kaj zadnjič v peklju stori.

V nebesih je bil Bog ustvaril velike trume angeljev, kateri so veliko boljše in imenitnejše stvari božje, kakor smo mi ljudje, kateri so popolnejše in lepše podobe božje. Pa greh, katerega so nekateri izmed teh angeljev storili, jih je kakor blisk iz neba treščil. Tí angelji so hudič in vsa njegova družba. Dobrotljivi Bog jih je hotel večno srečne storiti, jih večno pri sebi v nebesih obdržati, pa na enkrat jih je vse iz nebes v pekel vrgel. Tako so bili na enkrat iz lepih angeljev grdi satani, nič več vredni med dobrimi duhovi prebivati. Kaj jih je tako hitro tako hudobne in grde storilo? Nič dru-

zega, kakor greh. Ena sama prevzetna misel, ki je bila božji volji nasproti, katero so pa vendar radovoljno imeli, jih je tako spačila, da se jim večno ni mogoče poboljšati. Sveto pismo pravi: *Bog tudi angeljem, ki so grešili, ni prizanesel, temuč jih je s peklenškimi verigami v pekel potegnil, in v trpljenje izdal, da bodo k sodbi prihranjeni.* Vekomaj so nebes ločeni, sovražniki božji, in najhudobnejše in najnesrečnejše stvari. To je storil greh v nebesih.

Kaj je greh na zemlji hudega storil? Oh, kristijani, žalostno je, če se spomnimo, kako se je prvim starišem v paradizu godilo. Kako srečna in dobra sta bila, dokler sta po božji volji živela; pa komaj sta grešila, je prešlo veselje in je zginila sreča. Iz paradiza, pozemeljskega raja, ju je Bog izgnal, kakor težak kamen jima je greh na srcu ležal. Težavno sta morala začeti zemljo obdelovati, in za ves trud in pót sta dobivala le trnje in osat. Prišle so nadloge, bolezni, težave in zadnjič smrt nad nju in nad vse njune otroke. — Povrh tega je pa greh tudi vso dušo človekovo popačil. Pamet je vsa slepa, da ob vseh naukih še komaj vé, kaj je prav ali ne. Volja je vsa spačena, dobro se nam ne prilega, nekaj je v nas, kar nas po vsi sili v greh vleče. Večna vojska je od tega časa v človeku med mesom in med duhom; eno hoče v nebesa, eno v pekel. O Bog nebeški! kakšen nepokoj, kakšna težava je to, kako nas sedaj to, sedaj to semtertje premetuje! Koliko družih grehov je prišlo na svet zavoljo prvega greha! Začele so se vojske, človek je začel človeka, brat brata, vojska vojsko končavati! Tako se je godilo in se bo do konca sveta zavoljo greha. — Strašno je Bog kaznoval že na tem svetu spačene pregrešne ljudi zavoljo greha. Voda je ob času potopa končala vse ljudi in zverine razun osem duš in onih živali, ki so bile v barki, ker so bili vsi grešniki. Ogonj je prišel z nebes in požgal pet mest s prebivalci vred zavoljo njih ostudnih grehov. Zemlja se je odprla in je požrla Koreta, Datana in Abirona zato, ker so bili grešniki. — Najstrašnejše je Bog človekov greh kaznoval nad svojim Sinom, našim Zveličarjem. Mislite si, kristijani, koliko ran in bolečin, koliko trpljenja in kakšno strašno smrt je moral prestati naš Odrešenik na telesu; na duši pa koliko srčne žalosti, straha in britkosti zato, ker je bil naše grehe na se vzel. Le s smrtjo in krvjo Jezusovo je mogel greh izbrisan in odpuščen, in božji pravici vredna sprava dana biti. Ko bi vsi ljudje vkup umrli, bi ne mogli ne ene duše večne smrti rešiti! — Pa vendar tudi smrt in prelita kri našega Zveličarja nam ne more pomagati, če še greha ne zapustimo. Greh vzame človeku vse, kar ima dobrega na svoji duši, vse milosti, katere mu Bog

deli; prežene Boga iz srca, in stori človekovo dušo prebivališče nečistega duha. Taka duša ima sodbo pogubljenja sama na sebi; in če tak človek umrje, je že obsojen; obsojenje večne smrti s seboj na uni svet prinese, in kamor drevo pade, tam obleži. Oh, strmeti mora človek, če vse to pomisli, kar je greh že na svetu hudega storil in še zmirom dela. Premislimo pa še nekoliko, kaj greh s človekom stori, kam ga po smrti pripelje.

Greh pripelje zadnjič človeka v pekel, v strašno, neizrečeno trpljenje. Ne govorim tukaj o tem, kako zavržene že to peče in boli, ko vidijo, da jih je toliko v nebesa prišlo, kamor bi bili tudi oni lahko prišli, ko bi se bili le greha varovali; in da sedaj nič ne pomaga, ne upiti, ne jokati, ne prositi in poboljšanje obetati, ne kleti, ne rotiti se, braniti se ali iz peklenske ječe uhajati; vse je zastonj, naj storé, kar hočejo, greh ostane nad njimi, jih peče in grize in razjeda, kakor črv ali kača, in ni se ga mogoče vekomaj znebiti. Greh je napotil povrh tega pravičnega Boga, da je večni ogenj zažgal, ki ne bo nikoli ugasnil; v ta ogenj je vrgel spačene, hudobne angelje, in v ta ogenj meče pregrešne ljudi; pri teh hudobnih duhovih morajo vekomaj ostati. O Bog nebeški! kako strašno mora biti v tem ognju, v družini tacih hudobnih stvari prebivati, kateri drug družega sovražijo, žalijo in preklinjajo! Kako strašno hudo mora biti prebivati med upitjem, jokom in škripanjem z zobmi toliko tisoč ostudnih hudobnih duhov in ljudi, in večno med njimi biti! In v tako večno, neskončne trpljenje pripravi en sam smrtni greh človeka. Ali ne bomo spoznali iz tega, da je greh gnjusoba razdejanja v človekovi duši; da je ni večje nesreče za nas, kakor je greh? Ali ne bomo greha vedno sovražili in se ga skrbno varovali, da nas v take nesreče ne potegne? Prašajmo se še, ali smo dosihmal tako greh vselej sovražili?

II. Če bi kdo grešnikove besede poslušal, bi moral misliti, da ga ni skoro enega, kateri bi greha čez vse ne črtil. Pač malokdo gre od spovednice, kateri bi ne rekel, da rajše sto tisočkrat umrje, kakor da bi Boga še enkrat s smrtnim grehom razžalil. To bi bilo res prav dobro in prav; toda premislimo v svoji vesti, če res vsak tako greh sovraži in črti. — Premislimo najprej, če vsak grešnik storjene grehe sovraži? Izgled nam bodi kralj David. David se je bil zelo pregrešil; pa kaj je storil, kakó je ravnal po storjenem grehu? Zmiraj je s strahom in črtenjem mislil na svoj greh, ni mogel svoje hudobije pozabiti, neprenehoma je Boga za milost prosil. Noč in dan je jokal in žalosten hodil, ker je vedno slišal glas, ki ga je vprašal:

Kje je tvoj Bog? Neprenehoma je prosil Boga, da naj svojega obličja ne odvrne od njega, temuč da naj mu izbriše njegove hudobije po svoji neskončni milosti, in po obilnosti svojega usmiljenja. Ni imel pokoja zavolj svojih grehov, kakor težko breme so na njem ležali; vedno je Bogu zanje raztrto in ponižano srce v dar dajal. In to se pravi poprejšnje grehe obžalovati. Poprašaj zdaj sam sebe, grešnik! kateri si tudi Boga že s smrtnim grehom, morebiti večkrat in strastnejše, kakor David, razžalil, ali obžaluješ tudi z Davidom svoje, dasiravno morebiti že zdavno storjene grehe? ali ti je tudi že nanje misliti grenko? ali jih objokuješ v svojem sreču in v duši? ali so ti noč in dan pred očmi, in ali želiš, da bi jih nikoli storil ne bil? Ali si morebiti že vse pozabil, kar si hudega storil? O pač redki so taki spokorniki, kateri bi zavolj svojih grehov tako solzé točili kakor David. Res je, če se človek poboljša, svojih grehov kesa in čisto izpové, da so mu vsi grehi odpuščeni in izbrisani, toda pokoro delati, greh sam nad seboj tepsti, mora človek ves čas svojega življenja; ker sicer se mu ne more reči, da ima skesano in spokorno srce. Tako se zgodi, da marsikateri grešnik svoje grehe, ki jih je nekdanj storil v norosti svoje mladosti, prav z veseljem pripoveduje: „to smo ga pili, — to smo razsajali, — to smo vasovali“, kakor da bi to nič več pregrešno ne bilo, kar se je že pred dolgo časom godilo. Oh! to je žalostno, kristijanje! da posvetna nesreča človeka bolj gine, kakor duhovna! Če se komu kaka časna nesreča primeri, če mu vóli konec vzamejo, če mu hiša pogori, ladija se razbije, je žalosten in joka — solze mu stojé v očeh, če tudi čez nekatera leta o tej nesreči pripoveduje — nihče ga ne sme nanjo spomniti! Če se pa spomni pregreh svojih mladih let, je vesel, in drugim še s tem kratek čas dela, da jih pripoveduje — in ker se boji, da bi jih ne bil premalo storil, jih še kaj priláže. Ali pač tak svoje pretečene storjene grehe sovraži? V dejanju jih je morebiti zapustil, ali bolje, grehi so njega zapustili, s srcem pa jih ni zapustil — jih še lovi.

Ravno tako malo se nekateri prihodnjih grehov bojijo. Vzemimo za izgled spokorno Magdaleno. Ona je zares svoje grehe črtila in ni hotela nobenega več storiti. Kakor hitro je zaslišala, da je Jezus v hiši gobovega Simona, je šla v hišo in se pred Jezusove noge vrgla. Vedela je, da jo bodo ljudje, posebno farizeji, zato zaničevali in zasramovali, jo hudo sodili; pa vendar je šla, jokala nad svojimi grehi in želela pri Jezusu odpuščanje prejeti. Vse je od sebe odvrnila, kar jo je poprej v greh napeljavalo, zapustila je svoj poprejšnji lišp in svoja lepo dišeča mazila, ogibala se je hudobnih družčin, in le pri

Jezusu je bila najraje; tudi ko je na križu visel, stoji ona med drugimi svetimi ženami pod križem, in z njimi joka pri Jezusovem grobu. Vidite, kristijanje, kje mora grešnik najraje biti, kateri storjene grehe sovraži in se prihodnjih boji! V cerkvi pri sveti maši, pridigi, nauku, v družini bogaboječih, ali pa v tihi samoti pred Jezusovim križem in pri dolžnostih svojega stanu!

Pa Bogu se smili, koliko je grešnikov, ki pravijo, da greh sovražijo, vse drugače pa delajo. Komaj se spovedó svojih grehov, v katerih ves čas svojega življenja živé, so že zopet, precej po spovedi, v ravno tistih priložnostih, v ravno tistih družčinah, in v ravno tistih grehih, kakor poprej. Oh! grešnik, kako moreš reči, da greh sovražiš, ko te vsaka še tako majhna reč, vsaka sladka beseda, vsako kratko veselje v stare hudobije zapelje? *Če greh sovražiš, ga ne stóri več, če ga pa zopet storiš, ga nisi sovražil*, pravi sv. Avguštín. Kdor gréh sovraži, ga za vselej zapusti, in tudi ves svet ga ne more več vanj premotiti. — Kako moreš reči, da greh sovražiš ti, ki si nalašč mehkih spovednikov iščeš, jim svoje hudobije bolj ko na pol zakrivaš, ter njih predobro srce s tem zahvališ, da jih goljufaš in nevredno odvezo od njih zadobiš? Oh! gnjusoba razdejanja je že blizo, ki te bo v večno nesrečo pahnila. To se ne pravi greh sovražiti, ampak ljubiti, ga v duši ohraniti, dokler zažugana kazen pogubljenja ne pride. Jezus je rekel: *Kadar bote videli gnjusobo razdejanja stati na svetem mestu, takrat naj vsak beži*. Če tedaj vidiš v svoji duši greh, ki je največja gnjusoba razdejanja — beži, zapusti greh, sicer si večno pogubljen; — da se ga zanaprej toliko bolj varuješ, naj ti je sveti Janez Krizostom v izgled; in ta izgled v sklep moje pridige.

Tega svetega škofa je njegov cesar grozovitno sovražil, in nekega dné je v pričó svojih dvornikov rekel: „Nad tem škofom bi se rad močno maščeval.“ Dvornikov vsak, katerih je ravno pet bilo v njegovi postrežbi, je svojo misel povedal. Prvi reče: „tako daleč ga pošlji, da ga nikoli več videl ne boš.“ Drugi: „vse premoženje mu poberi.“ Tretji: „vkleni ga in v ječo vrzi.“ Četrty: „saj si ti njegov gospod; s tega sveta ga spravi, in s smrtjo se ga znebi.“ Peti pa, mož poln previdnosti, reče: „Vse to je zmota; s tem ga ne bote kaznovali. V tuje ga hočete poslati; saj je ves svet njegov dom. Premoženje mu hočete pobrati; ne njemu, ampak ubogim ga bote pobrali. V ječo ga mislite vreči; pa poljubil bo svoje železje in se srečnega štel. V smrt ga hočete obsoditi, pa nebesa mu s tem odprete. Če se hočeš, cesar, nad njim maščevati, ga prisili, da greh stori. Jaz poznam tega moža, on se ničesa bolj ne boji, kakor

greha. On se ne boji puščave, ne zgube premoženja, ne ječe, ne železja, ne muk, ne smrti; on se ničesar na svetu ne boji, kakor greha.“

Oh, prelepe, svete take misli! Kako srečni bi bili, ko bi se tudi o nas, kakor o svetem Janezu smelo reči: Ta človek se ne boji ničesar, kakor greha; greha se najbolj boji. Amen.

† Josip Rozman, dekan (1830).

2. Strah božji.

Pridite otroci! poslušajte me; strah
Gospodov vas bom učil.

Ps. 33, 12.

A. 1. Danes je sklep cerkvenega leta. — Sveta mati katoliška cerkev nas je celo leto milo klicala k pobožnosti . . . vabila v nebesa . . .

2. Kdor pa ni poslušal milega klica: naj se danes predrami na strašni glas trobente sodnega dneva, o katerem ljubi Jezus tako govori: Mat. 24, 15—35.

3. Sreče človeško je trdo . . . se greha drži . . . ne boji se ne Boga, ne pekla . . . Zopet drugi pa so preveč boječi, da samega strahu trepečejo . . . obupajo . . . Zatorej vas, ljubi moji! danes za sklep pokličem z besedami božjega Duha: *Pridite otroci!* (ut supra.) Govoriti vam menim o strahu božjem — in rečem: 1 Boga se moramo bati; 2. kako se ga moramo bati?

B. 1. Nekateri pravijo: „Jaz se nikogar ne bojim! Kdo mi kaj more? Ne bojim se ne Boga, ne pekla!“ Res, veliko srčnost razvijaš in kažeš, vendar povem ti, da se konči Boga bati moramo: a) Ker Bog je strašen Gospod. Sv. pismo ga imenuje: Gospod vseh gospodarjev . . . Gospod vojne ali vojskinih trum . . . Neštevilno-krat se Bog sam tako imenuje . . . Ali bi se ti bal trope vojščakov, ki bi se ti z ostrimi meči bližali? Menda pač — in bi bežal; še bolj se moraš bati Boga, Gospoda vse vojne! . . . On je vsemogočen . . . Vodi solnce . . . zvezde . . . in bo tudi vse porušil . . . sodnji dan!

b) Moramo se Boga bati, ker nas sv. Duh opominja k strahu božjemu, ter pravi: *Boj se Gospoda vsa zemlja; trepečejo naj pred njim vsi, ki prebivajo na svetu.* (Ps. 32, 8.) Sin božji pa pravi: *Hočem vam pokazati, koga se bojte: Bojte se tistega,*

kateri, ko je umoril, ima oblast vreči v pekel. Res, povem vam, tega se bojte. (Luk. 12, 5.) Zato pa sv. apostol Pavel pravi: *Strašno je pasti v roke živega Boga.* (Hebr. 10, 31.) Taki in enaki izreki božjega Duha, katerih je sv. pismo vse polno, nas silijo, da se moramo Boga bati; grešni David je celo molil za strah božji, govoreč: *Prebodi moje meso s svojim strahom, ker tvoje sodbe se bojim.* (Ps. 118, 120.)

Pravi strah božji je zveličaven, krivi pa je nevaren, pogubljev — zato: *Pridite otroci! poslušajte me; strah Gospodov vas bom učil, in vam pokažem:*

2. Kako se moramo Boga bati? — Kajn, grešnik . . . se je Boga bal . . . zbežal . . . zblaznil. (I. Moz. 14, 16.) Tako se ne smemo Boga bati, to je krivi strah — poguben. Pravi strah božji nas tira k Bogu, tako nas uči sveto pismo, pa tudi vsakdanje življenje.

α) Strah božji, če je pravi, tira grešnika k Bogu. To spoznamo iz sv. pisma: Kralj David — grozni grešnik . . . zbežati ne more: *Kam pojdem pred tvojim duhom in kam zbežim pred tvojim obličjem . . . , v nebo . . . kraj morja . . . Saj me tudi tje vodi tvoja roka in me drži tvoja desnica.* (Ps. 138, 7.) Ker torej ni mogel ubežati Bogu, ne se skriti, se je Boga oklenil in mu začel zvesto služiti, svoje grehe obžalovati . . . S solzami rosil svojo posteljo . . . (Ps. 6, 7.) Pravi strah božji nas sili Bogu služiti; to spričuje

β) vsakdanje življenje: Sv. Avgustin . . . spreobrnjen se je . . . prosil Boga: *Tukaj réži, tu žgi, tamkaj pa mi prizanesi!* — Sv. Martin se je tresel . . . v cerkvi . . . pred sv. rešnjim Telesom . . . zato je pa toliko sveto živel . . . In prestrašen Savel na zemlji leži, trepeče in se boji, pa Jezusa vpraša: *Gospod! kaj mi veliš storiti?* (Dej. ap. 9, 6.) Strah božji ga je prešinil . . . pobožno živel . . . Tako se tudi mi moramo bati Boga!

γ) Sv. Cecilija, (včeraj god) se je Boga bala . . . rajše življenje dala in mlado kri prelila . . . veselo sodbo imela . . . Bojmo se Boga . . . služimo Jezusu, da ne bomo trepetali, ko pride soditi . . . da veselo gremo poleg njega . . . v nebesa! Amen.

Simon Gaberc.

Prva adventna nedelja.

I. Grešnik pri sodbi. (I.)

Tedaj bodo videli Sinu človekovega
priti na oblaku z veliko oblastjo in
častjo. Luk. 21, 27.

Nastopili smo spet veseli, sveti adventni čas, v katerem moramo premišljevati prihod in rojstvo našega Zveličarja Jezusa Kristusa in svoja srca pripravljati na njegov duhovni prihod. Nedorljna in pa čista, časti in ljubezni vsa presunena morajo naša srca biti, če hočemo, da bo k nam prišel in pri nas ostal Jezus in z Jezusom blagoslov in zveličanje. Ali so pa takošna naša srca? Ali smo pripravljene s takim veseljem, kakor Betlehemiški pastirci, bližati se jaslícam Odrešenika sveta? Smo li pripravljene, ga tako željno in neutrujeno iskati, tako ponižno in verno moliti, kakor Modri iz Jutrovega? O, Bog hotel, da bi bili popolnoma pripravljene, svojemu prihajajočemu Zveličarju iti naproti, ga vredno pozdraviti in sprejeti! Pa bojim se, da ima le malokdo tako čisto ali spokorno srce, kakor ga Jezus hoče imeti! Cerkev, naša sveta mati, želi čisto in spokorno srce v svojih otrocih vstvariti; torej nam precej ob začetku adventa tako versko resnico pred oči postavi, katera more trdovratnega grešnika, če si jo k sreči vzame, omečiti, ga s svetim strahom pred grehom navdati in spodbosti, da se svojih grehov odkrito spové in stanovitno poboljša. Ta resnica je poslednja sodba, o kateri današnji sv. evangelij govori. Premišljevanje te strašne resnice je potrebno pravičnemu in grešniku; pravičnemu, da ne pade, grešniku, da hitro vstane; torej bomo to resnico o poslednji sodbi ves sv. adventni čas premišljevali. Danes bomo premislili, kako bo nepoboljšani grešnik sodnji dan osramoten, ko bodo vsi, tudi najskrivnejši njegovi grehi razodeti, vpričo vsega sveta razodeti. Pojdite z menoj, vi, ki po ozkem potu pobožnosti hodite, zlasti pa vi, ki po široki cesti pregreh v svoje pogubljenje hitite, pojdite z menoj v mislih v dolino Jozafat, kjer bo Jezus, božji Sin, sodil vse narode na zemlji; učite se iz sramote, s katero bo trdovratni grešnik takrat obdan, sedaj že skrbeti, da ji uide.

Vsi bomo morali, piše sv. Pavel, stopiti pred sodnji stol božji, da vsak prejme, kakor je v tem življenju dobro delal ali hudo. In

Jezus pravi: *Ura pride, ob kateri bodo vsi, ki so v grobeh, slišali glas Sinu božjega, in bodo prišli, kateri so dobro delali, v vstajenje življenja, kateri so pa hudo delali, v vstajenje obsojenja.* Kadar bo strašni dan sodbe napočil, ko bo jela sodnja trobenta po vsi zemlji se razlegati, ko bo angeljev glas v vse četere vetrove neznano gromel: „Vstanite mrtvi in pridite k sodbi!“ takrat bodo, ko bi z očmi trenil, vstajali vsi mrličji slehrnega stanu, slehrne starosti, obojega spola, bogati in revni, vseh časov in krajev, iz jam in pokopališč, iz gozdov in travnikov, iz rek in morja. Če je tudi njih pepel in prah še tako droben, če so tudi deli njih trupla še tako daleč po svetu razstreseni, jih bo vendar Bog s svojo vsemogočno sapo na enkrat sklenil in oživil in bodo zopet popolna telesa. Zbrali se bodo v dolini Jozafat, kamor bo Gospod k sodbi prišel z veliko oblastjo in častjo in ločil ovce od kozlov, to je, dobre od hudobnih, in dobre postavil na desnico, hudobne pa na svojo levico.

Pomudimo se nekoliko pri tej ločitvi dobrih od hudobnih. Kako strašna bo ta ločitev, — strašna bo, ker bodo telesa in srca razločena, in ker bo ločitev večna.

Gospod bo raztrgal vezi krvi, ljubezni in vse zaveze, naj so, kakoršne koli hočejo. Hudobni mož bo od pobožne žene, nezvesta žena od pravičnega moža vzeta in ločena. Dobri služabnik bo iz srede svojih hudobnih sohlapecev vzet; in poštena dekla bo izpred oči svojih pohujšljivih gospodarjev vzeta. Ne bo vzet od hlapcev gospodar, ne kralj od podložnega, ne od reveža bogatin, ampak dobri od hudobnega, pravični od krivičnega, nedolžni od grešnika. Marsikateri prijatelj bo od svojega ljubega prijatelja, marsikateri otrok od svojih starišev, marsikateri brat od svojih bratov in sester, marsikateri spovednik ločen vekomaj od tistih, ki so k njemu k spovedi hodili. — *Izmed dveh,* pravi Jezus, *ki bosta na polju, bo eden vzet, eden pa popuščen; dve boste v mlinu mleli, ena bo vzeta, ena pa popuščena. Dva bosta v postelji ležala, eden bo vzet, eden pa popuščen.*

Razločena bodo sodnji dan tudi srca. Dobri se ne bode več držal ljudi, ampak samega Boga. Hudobni ne bode imel nič več prijateljev. Kakor bo sodnik takrat brez usmiljenja, tako dobrim nič več k srcu ne pojde nesreča hudobnih. Ko bodo grešniki od bolečin v jezik se grizli, bodo pravični Gospodu hvalo peli, rekoč: „Ti si pravičen, kateri si bil in boš; ti si sveti, kateri si tako sodil.“ Takrat bo mati svojega edinorojenega hudobnega sina z naročja vrgla in nedolžno dete bo pred grešnimi stariši bežalo; prijatelj ne bode maral

za svojega hudobnega prijatelja. Izvoljeni človek poreče: „Tista je moja mati, tisti so moji bratje in sestre, kateri so besedo božjo slišali in jo spolnili. Druge sorodnosti sedaj ne poznam, kakor dediče božjega kraljestva. Nad nobenim tistih ne žalujem, kateri so Gospodovo voljo vedeli, pa je niso spolnili.“ — O takrat bo imel meč ločenja neizrečeno veliko opraviti! Ločil bo sina od očeta, hčer od matere, nevesto od tašče in človekovi poprejšnji domači bodo njegovi sovražniki. Nihče ne bo žaloval nad nesrečo svojega bližnjega. Dobre bo Gospod k sebi vzel, hudobne pa od sebe pahnil, — in kar je najgrozovitejše — hudobni se nikomur smilili ne bodo!

Ta ločitev bo zato še strašnejša, ker bo večna. — Tudi na svetu je dosti žalostnih ločitev. Strupen jezik razdere velikrat največjo prijaznost in najboljšo edinost med prijatelji, sorodniki ali zakonskimi; nesreča nekaterega posadi v prah, sreča nekaterega na visoko stopinjo, in ta razloček stanu dostikrat sreča razloči; hribje in doline ločijo nekaterega leto in dan od doma in domačih; vojska pokliče sina iz očetove hiše v daljne dežele; smrt potegne ljubo hčerko iz rok matere, moža od strani žene, stariše od majhnih otrok, prijatelja od prijatelja. Ta ločitev je vendar le časna, ne večna; tudi smrt ločenim upanje daje, da se bodo zopet najdlji, zopet videli, zopet sklenili. Ločitev sodnji dan pa je in ostane vekomaj. Grešniki ne bodo nikoli več v družbo pravičnih stopili, ker bo zavolj njih neizbrisljivih grehov večni prepad med njimi, ker bo tisti veliki dan žetve le pšenica v Gospodove žitnice vzeta, ljulika pa bo v snopke zvezana in v ogenj vržena.

Ta strašna večna ločitev bo še grešnika navdajala s najhujšo sramoto in z neznanimi bolečinami. Pa kako velika bo še le njegova sramota, kako neizrečena njegova bolečina, ko mu bo Bog, pravični sodnik, bukve njegovega življenja odprl in razodel vse grehe in dolgove! Ko bo sam v njih z enim samim pogledom prebral vse svoje življenje od prvega do zadnjega greha z vsemi njegovimi okoliščinami; ko bo vsaka njegova nespodobna misel in želja, — vsaka nesramna, lažnjiva, opravljava, in celó nepotrebna beseda, vsaka umazana pesem vsako nerodno nagnenje sreča, vsak še tako prikrivan hudi namen, vsaka zamuda dobrega, vsaka opuščena dolžnost brez zagrinjala in brez izgovora vpričo vesoljnega sveta odkrita! *Grešnik*, pravi David, *bo videl, » zobmi škripal in obledel!* — Takrat se bo grešnik, ker se ni tukaj spoznati hotel, popolnoma spoznal: nevednost, s katero je tukaj svoje grehe izgovarjal, ga takrat ne bo otela, ker je bil zato neveden, ker se iz trdovratnosti za razsvetljenje in podučenje ni

hotel nič pečati: torej mu bo tamkaj luč prižgana, katera mu bo njegova temna dela strašno razsvetlila. Njegova lastna ljubezen, katera mu je to hudobo greha zakrivila, hudobijo slabost, dobro hudo, in hudo dobro imenovala, glas njegove svarilne vesti vtapala, ta njegova lastna ljubezen bo takrat za vselej obmolknila, — in vsak greh bo takrat razodet z vso svojo nagoto, — grešnik pa bo ves osramoten in obupan kričal: „Padite na-me goré! pokrite me, griči!“ Pa nobena gora ne bo padla nanj, noben grič ga ne bo pokrila, nobena tema ga ne bo zaveznila, noben pomočnik se ga ne bo usmilil; — ves trd bo stal pred vsegamogočnim, večnim, neskončno svetim Sodnikom.

Takrat, ti prevzetni, nečimrni človek, bo razodeta tvoja skrivna želja, pred ljudmi sloveti in svetu dopasti, razodeti bodo tvoji lišpi in tvoje skrivne zapeljivosti, razodete tvoje zvijače, s katerimi si druge ob čast in dobro ime pripravljaj, da bi sam toliko več obveljal. — Nič ni skritega, da bi sodnji dan ne prišlo na svetlobo, vse bo takrat vesoljnemu svetu razodeto!

Takrat, ti meseni, nečisti človek, bo razodeta ostudnost tvojih skrivnih hudobij, ki se ti zdaj zdé nedolžne, pripuščene ali k večjemu človeške slabosti. Takrat bo vsaka nečista misel, vsaka divja želja, vsaka nedolžnim nastavljena mreža, vsak nespodobni pogled, vsaka prelomba svete zakonske zaveze, vsaka grda zla, ki si jo sam pred seboj zakrival, vsemu svetu razodeta. Nič ni skritega, da bi sodnji dan ne prišlo na svetlobo, vse bo takrat vesoljnemu svetu razodeto.

Takrat, ti pijanosti vdani človek, bo razodeto, ne le, kolikokrat si se bil prenapil, temveč koliko noči si s svojimi pijanimi brati zaveril, koliko nedelj s pijančevanjem oskrnil, koliko dolžnega dela zamudil; koliko kletev si v pijanosti storil, koliko pridušanja, koliko zabavljanja, koliko klafanja, koliko razsajanja in pobijanja; koliko denarja razdejal, ko so zavoljo tega tvoja žena in tvoji otroci lakote in mraza mrli. — Nič ni tako skritega, da bi sodnji dan ne prišlo na svetlobo; vse bo takrat vesoljnemu svetu razodeto!

Takrat, lakomnik, bo razodeta vsaka odrtija pri posojevanju, vsaka krivica in goljufija pri prodaji in kupčiji, vsaka tatvina v gozdu in na polju; razodeta bo tvoja trdosrčnost, s katero si potrebnega puščal brez pomoči. Nič ni skritega, da bi sodnji dan

ne prišlo na svetlobo, — vse bo takrat vesoljnemu svetu razodeto!

Takrat, ti nespravni, maščevanja željni človek, bo iz tvojega telesa iztrgano in vsemu svetu razodeto tvoje črno srce; odkrile se mu bodo vse tvoje skrivne poti, po katerih si iskal se nad svojim bližnjim znositi, ga v škodo in nesrečo pahnuti.

Z eno besedo, bodisi kateri koli hočeš, trdovratni grešnik, delaj grehe še tako skrivaj, bodo vendar vsi, kar si jih od prvega zaveda svoje pameti in jih boš do zadnjega pojemljeja svojega življenja storil, sodnji dan vpričo vseh ljudi razodeti in oznanjeni; zakaj sodnik tvojega življenja je vsegavedoči Bog, njegovemu bistremu očesu je vse odgrneno in odprto.

O resnično! če je katera stvar nas od greha oplášiti v stanu, bi mogla strašna sramota biti, katera grešnika ob sodbi čaka! Kako skrbno prikriva grešnik svoje grehe pred ljudmi, da bi se ne razvedeli in on osrameten ne bil; kako jih izgovarja, ter jim dobre namene podtika, če se kateri razzé! Kako boleče pa bo grešnikovo osramotenje sodnji dan! Marsikdo noče svojega dušnega stanu spovedniku razodeti, ker se ostramotenja boji, dasiravno vé, da spovednik le iz ljubezni njegov dušni stan namesto Boga preiskuje, in ga iz ljubezni ozdraviti želi, dasitudi vé, da je spovednik po časnih in večnih zapovedih, o tem, kar se mu kdo spové, molčati zavezan — kako veliko pa bo njegovo osramotenje veliki sodnji dan, ko bodo vsi njegovi očitni in skrivni, spovedani in nespovedani grehi vsemu svetu razodeti. — Marsikdo bi ne mogel osramotenja prestati, ko bi Bog sedaj vpričo vas vse misli njegovega srca, vsa skrivna in nerodna njegova nagnenja razodel. Pa komaj senca je osramotenje grešnikovo pri spovednici, ali vpričo vas sedaj tukaj zbranih, proti tistemu osramotenju, ko bodo vsi njegovi zunanji in notranji grehi ne samo enemu človeku, kakor tukaj mašniku, ne le majhnemu zbirališču, kakor je današnje, ampak tolikim pričam razodeti, kolikor je bilo ljudi na svetu od začetka do konca sveta.

Grešnik ne bo samo zavoljo svojih lastnih grehov osramoten na sodnji dan, temveč tudi zaradi tujih, katerih se je deležnega storil. Zakaj vsi tisti nesrečni, katere je z besedo ali izgledom v greh zapeljal, jim strup svoje hudobije vcepil in jih v pogubljenje spravil, bodo njegovi tožniki in sodniki. Torej se ne morem zadosti zavzeti nad predrznostjo tistih hudodelnikov, kateri hočejo priprostega, nedolžnega v greh premotiti s tem, da pravijo: „Nič se ne boj, ta greh jaz na-se vzamem.“ O ti nesrečni, ki si zdaj vest razširjaš in se po-

nujaš težo tujih grehov nositi, čeravno te teža tvojih grehov do tal tlači; védi, da nehoté resnico govoriš, zakaj greh, ki ga tvoji bližnji na tvoje povelje ali svetovanje stori, si naložiš na svojo vest; kateri te bo strašno težal, zakaj od tebe zapeljani človek bo kedaj tvoj tožnik in sodnik. *Njegovo kri bom iz tvojih rok tirjal*, govori Gospod. Očetje in matere, ki svoje otroke, namesto jih v krščanstvu podučiti, jim božji strah in ljubezen do pobožnosti vdahniti, z besedo in dejanjem pohujšate, bojte se sodnjega dneva, zakaj vaši otroci bodo takrat zoper vas vstajali, vas tožili in sodili. *Njih kri bom iz vaših rok tirjal*, govori Gospod. Gospodarji in gospodinje, če nad svojimi posli ne čujete, jih ne podučite in ne posvarite, ali jih še sami v greh napeljujete, bojte se sodnjega dneva. Vaši posli bodo takrat vaši tožniki in sodniki. *Njih kri bom iz vaših rok tirjal*, pravi Gospod. Vi predstojniki, bodite stanú, katerega hočete, če vi, moč in oblast, ki vam jo je Bog dodelil, namesto v dobro, v hudo obračate, namesto z lepim izgledom podložnim svetiti, jim pohujšanje dajate, duhovno slepoto in duhovno pogubljenje med njimi razširjate, bojte se sodnjega dneva in trepetajte: vaši podložni bodo vaši tožniki in sodniki. *Njih kri bom iz vaših rok tirjal*, govori Gospod.

Skrbimo tedaj, ljubi kristijani, dokler še čas imamo in dokler Kristus Gospod svojo sodbo odlašá, skrbimo z odkritosrčno spovedjo in stanovitno pokoro svojih lastnih pa tudi tujih grehov se otresti in se resnično in stanovitno poboljšati, da najdemo milost v tem življenju in da ne bomo sodnji dan zavoljo svojih in tujih ne zbrisanih grehov osramoteni in večno pogubljeni. Amen.

† Josip Rozman, dekan. (1841.)

2. Znamenja prave pobožnosti.

Znamenja bodo na solneu, luni in zvezdah. Luk. 21, 25.

A. 2. Rimljani so bili svoje dni poglaviten narod sveta . . . učeni . . . prebrisani . . . mogočni; pa v tëmi malikovanja . . . Sv. apostol Peter posebno za nje skrbi . . . svoj sedež izvoli v Rimu . . . Tudi sv. apostol Pavel jih ne prezira; pisal jim je lepi list, ter jih milo vabi iz tëme paganstva vstati in Jezusa Kristusa obleči: Rim. 13, 11—14.

2. Pa tudi nam se prilega ta list; akoravno smo kristijani, še veliko tëme . . . greha . . . ajdovskega življenja . . . posebno pi-

jančevanja in požrešnosti . . . krega . . . In pri vsem tem si še mislimo, da smo pobožni.

3. Danes govori sv. evangelij o sodnem dnevu . . . *Znamenja bodo na solncu, luni in zvezdah . . . grozni dan, strašna sodba . . .* Takrat bo le prava pobožnost veljala . . . vesela. — Resnično pobožni se bodo svetili, kakor ljubo solnce, kakor mila luna in žarne zvezdice . . . (I. Kor. 15, 41.) Moramo torej skrbeti za krščansko pobožnost; zato vam danes želim o pobožnosti govoriti in pokazati vam znamenja prave pobožnosti.

B. Nekdanji judje so Bogu daritve opravljali . . . velike in dragocene . . . ter so si mislili: Bog vé, kako je to opravilo imenitno in Bogu dopadljivo . . . Pa sam Bog se jim je zgledil in rekel: *Nimam dopadajenja nad vami in daru ne bom sprejemal iz vaših rok!* (Malah, 1, 10.) Tako si morda mi domišljujemo, da je naša pobožnost Bogu dopadljiva in lepa kakor solnce, ali mila kakor luna in goreča kakor zvezdice . . . pa je vse puhlo in za nič . . . Znamenje na solncu naše pobožnosti je:

1. Varovati se požrešnosti — preobilne jedi ali pijače. Zato opominja danes sv. apostol Pavel: *Hodimo ne v požrešnosti in pijanosti.* Ona umori pobožnost . . . Sv. apostol Pavel graja take, katerih je *Bog trebuk.* (Filip 3, 19.) Tudi o sv. Janezu Krstniku se je prerokovalo: *Velik bo pred Gospodom; vina in močne pijače ne bo pil.* (Luk. 1, 15.)

Kje ste videli kdaj pobožnega pijanca? ali pijanega pobožnika? Kdor pred poldnevom moli, zvečer pa pijančuje, nima prave pobožnosti; sam sebe goljufa, ker njegova pobožnost nič ne velja. Zato nas sveti apostol Peter opominja treznim biti, kar je znamenje prave pobožnosti.

2. Varovati se nečistosti. Tako danes uči sv. Pavel: *Ne hodimo v nečistosti in nesramnosti.* Kaj pomeni nečistost? Nespodobno vedenje z drugim spolom . . . Nesramnost in vsaka nedostojnost brez drugega spola . . . Pobožni se obojega varuje; zato sv. apostol Pavel govori: *Kaznujem svoje telo in ga v sužnost devam, da, ko drugim pridigujem, sam ne bom zavržen.* (I. Kor. 9, 27.) Če čistosti ni, vse nič ne hasne . . . Miloščina brez čistosti, nič ni . . . molitev je le iz čistega srca Bogu všeč . . . Drugi so podobni pobeljenim grobom . . . Razuzdanec za pobožnost nič ne mara . . . in če se kaže pobožnega . . . je vse hinavsko . . . Po dnevi je pobožen . . . po noči pa . . . !

3. Varovati se krega in prepira. *Ne hodimo v kregu in nevoščljivosti;* pravi sv. apostol Pavel. *Mir vam bodi!* opominja

Kristus. (Luk. 24, 36.) In zopet: *Mir imejte med seboj.* (Mark. 9, 49.); ne pripravajte se: *Kadar vas bodo preganjali v tem mestu, bežite v drugo.* (Mat. 10, 23.) Burja vse rože in cvetje opuli . . . sadje otepe . . . kreg pa prežene pobožnost od hiše . . . Ni molitve zjutraj, zvečer . . . na nedeljo ali svetek . . .

C. Nespametne device so mislile, da Jezus dopadejo, pa ženin nebeški jim je rekel: *Resnično vam povem, ne poznam vas.* (Mat. 25, 12.) Da bi nas ljubi Jezus nekdaž za svoje spoznal, skrbimo za pravo znamenje resnične pobožnosti in živimo brez požrešnosti, brez nečistosti, pa tudi brez krega in prepira. *Kakor po dnevu počteno hodimo; oblecimo Gospoda Jezusa Kristusa!* Amen. Simon Gaberc.

Pogled na slovstvo.

A

1. Okrožnica našega svetega Očeta Leona XIII., po božji previdnosti Papeža o najtehtnejših dolžnostih kerščanskih državljanov. Poslovenil in vravnal L. Jeran, vrednik „Zgodnje Danice“. — O vsebini te prekrasne okrožnice nam tu ni govoriti, marveč le to moramo hvalno povdariti, da se je skušenemu pisatelju „Svitoslavu“ posrečilo, kar moč umevno in lepo prestavo priravnati. Že v besedi se je trudil, da je vse pravilno v pravem slovenskem duhu, in če tudi zvesto po izvorniku izdelano, vendar lahko umevno tudi priprostejšemu olkancu; posebej pa pregled pospešuje spretna razdelitev, ki je krepko označena po debelo tiskanih, vsebino oddelkov naznanujočih napisih. Naj bi se pridno širilo to krasno in prekorigno delce tembolj, ker je čisti dobiček namenjen pisateljevim ljubljencem — revnim dijakom. Cena samo 8 kr.

2. Leo Taxil. Izpovedanja bivšega prostomisleca. Iz francoščine preložil Martin Ziltir. Ljubljana. Samozaložba. Tisk »Katoliške Tiskarne«. 1890. Str. 281. Cena 60 kr. — Ne navdaje me veselje, ko poročam o tej knjigi. A tega ni kriva knjiga, ampak nekaj drugega. O zgodovini te knjige slovenske mi je znano, da jo je psevdonimni gospod prelagatelj priredil zato, da bi imeli Slovenci prav živ in resničen vzgled neverskega in liberalnega gibanja sedanjih časnikarjev in raznih družb. In da bi bil ta vzgled vseskozi resničen, zaradi tega je prelagal natančno. »Slovenec« je prinašal prevod začevši z novim letom, potem pa je g. prelagatelj založil tudi posebni odtis, in sicer zato, da bi se »Izpovedanja«, ki so vzbudila toliko pozornosti na Francoskem in zunanji Francoskega, tudi med Slovenci daleč razširila. A kakšen je uspeh tega truda, tega tako blagega namena in vrhu tega še poztvovalečnosti? To, da se knjiga jako slabo prodaja, kolikor sem mogel sam pozvedeti. A prav tako vem, da se je poprej enaki nemški prevod, ki stane trikrat toliko, jako dobro prodajal, in mislim, da gospodje duhovniki niso bili poslednji, ki so ga kupovali. In sedaj vprašam: ali ni to jako žalostno? Ali ni to slabo, slabo znamenje naše zavednosti? Pač vem, da knjige ne potrebujejo gospodje za-se, toda, ali bi ne bilo dobro, da bi jo omikancem posodili, tudi brez prošnje v roke dali? Kdaj se bodedo navadili ljubiti tudi sami sebe, tudi dela svojih duhovskih tovarišev? Kdaj se bodedo otesli tistega neumnega mišljenja, da je le tuje dobro! Da, slovenski pisatelj naj se žrtvuje, v zahvalo mu dadó rojaki — preziranje. Da, tudi jaz se učim neprestano pri tujcih in prav na tem mestu poročam o raznih tujih delih. A en smoter ima vse to poročanje: da bi namreč to delovanje tujcev nas učilo priti plagogoma do vedno večje samostojnosti, da bi se naučili tudi sami delovati tam, kjer je treba, in da bi gospodom duhovskim sobratom ne bilo treba naročevati si celo nemških listov,

da pozvedó kaj o nemškem slovstvu. Kar boóde res dobrega, to bodo zvedeli čitatelji natančno po »Duhovnem Pastirju«.

Ker imamo sedaj »Izpovedanja« v slovenskem jeziku, v lepi obliki in tako nenavadno po ceni, naj se pač potrudijo rodoljubni duhovniki, da se knjiga priporóči, razširi in doseže svoj namen. Prazen izgovor je: »Ljudje ne razumejo knjige« — seveda, ker je ne čitajo. A dajte jim jo v roke, bodete videli! Umeli bodo polagoma marsikaj drugega, kar nam ne bode ljubo.

Dr. F. L.

B

1. **Handbuch für den katholischen Religionsunterricht** in den mittleren Classen der Gymnasien und Realschulen. Von Dr. Arthur König, ord. Prof. der Dogmatik a. d. Universität Breslau. Fünfte Auflage. (Eilftes bis dreizehntes Tausend). Freiburg im Breisgau. Herder'sche Verlagshandlung. 1890. 8°. Str. 307. Cena 1 gld. 50 kr. — Prebirajoč to knjigo sem se čudil, da je na tako malem prostoru toliko tvarine, toliko vsebine. Delo je razdeljeno v štiri »knjige«. I. »Božje razodenje« — o katoliški veri sploh, potem o razodenju v starem in novem zakonu ter nekoliko o Jezusovi cerkvi. II. »Katoliški verski nauk, z dostavkom o cerkvenem letu«. III. »Nauk o zapovedih ali katoliško pravoslovje«. IV. »Kratek načrt cerkvene zgodovine«. — Koliko je ta knjiga primerna za šolo, tega mi ni treba preiskovati, to pa lahko rečem, da je za navadnega omikanca, ki se hoče kratko, a temeljito o vseh naukih katoliških poučiti, kakor za nalašč urejena: ni obširna, pa vendar umevno in razvidno pisana. Prav omikancem bi jo utegnili tudi oskrbeti duhovniki, ki imajo priliko za to. Pa tudi duhovnik sam je ne bode rabil brez koristi. Knjiga je potrjena in priporočena od mnogih škofijstev. Kdaj bomo dobili tako knjigo v slovenskem jeziku?

2. **Vollständige Katechesen für die untere Classe der katholischen Volksschule**, Zugleich ein Beitrag zur Katechetik von G. Mey, Theol. Lic., Pfarrer in Schwörzkirch, Diöcese Rottenburg. Siebente vermehrte und theilweise umgearbeitete Auflage. Freiburg im Breisgau. Herder'sche Verlagshandlung. 1890. 8°. Str. 484. Cena 1 gld. 80 kr. — Mey-ove kateheze so si pridobile od prve izdaje (1871. l.) sem splošno priznanje. Ugodne za rabo so zaradi tega, ker so popolnoma izdelane, ker vodijo kateheta po ložjih potih, ker mu kažejo natančno, kako je treba malim otrokom začetnikom govoriti, kako jim staviti vprašanja, kako jim pojasnjevati nauke z vzgledi, kako jim utrjevati naučene resnice z vajami. V »uvodu« se nahaja skoro celotna katehetika, »opazke« pa opozarjajo kateheta na razne, mnogokrat jako važne stvari. Urejene so za nerazdeljene šole v treh oddelkih, 1., 2. in 3. šolsko leto, za otroke od 7.—10. leta.

V novejšem času so nekateri učitelji tudi v javnem glasilu očitali duhovščini, da ne napreduje v poučevanju, da ni spretna in vseh onih pomočnikih, ki jih je ustvaril ogromni napredek v pedagogiki novejšega časa. Zavračati takega očitanja ni treba, tudi ni treba razburiti učiteljev s tem, da jim zakličemo, naj izcedijo svoj hlev, toda dolžni smo vedno napredovati v najvažnejšem duhovskem opravilu poleg zakramentov, v poučevanju otrok. In prav to knjigo smem toplo priporočati onim, ki bi radi imeli kateheze za začetnike, katerim ne ugajajo druge. Naše »Šolske kateheze za pencevce« (spisal T. Mraz) so hvalevredno delo in se dobro rabijo, a poleg teh bi ne bila odveč omenjena knjiga.

Jako želeli bi bilo, da bi tudi mi Slovenci malo več storili za dobre katehetečne knjige.

Dr. F. L.

3. **Officia propria mysteriorum et instrumentorum Passionis D. M. J. C.** juxta breviarium romanum cum psalmis et precibus in extenso. Ratisbonae. 1887. — Ker pride te vrste oficij sedemkrat na vrsto, je že vredno, da si omisli duhovnik tudi to knjižico, ker je zelo prillična in morebiti tudi sicer porabljava za »Laudes« in »Hores«, če ima antifone na onih listkih, kakoršni se tudi posebej dobivajo pri Pustetu. Cena nevezani knjigi 90 kr.